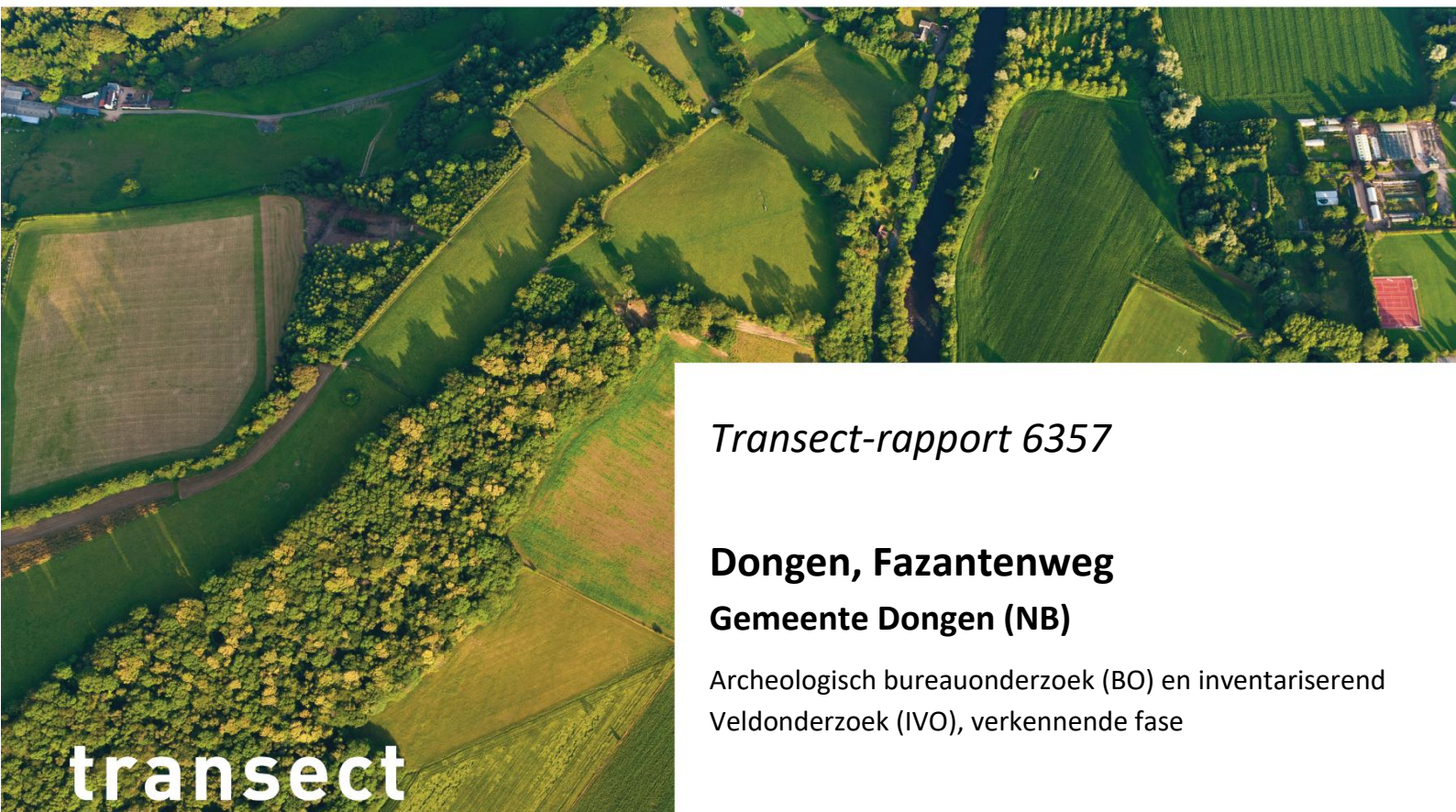

Transect-rapport 6357

Dongen, Fazantenweg Gemeente Dongen (NB)

Archeologisch bureauonderzoek (BO) en inventariserend
Veldonderzoek (IVO), verkennende fase

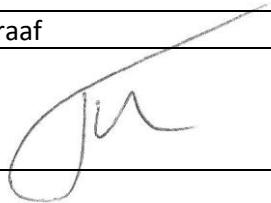
transect

ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK ► ADVIES

Auteur	G. Laclé
Versie	Versie 1.1
Projectcode	25110040
Datum	18-02-2026
Opdrachtgever	Van Dun Advies
Uitvoerder	Transect b.v. Overijsselhaven 127 3433 PH Nieuwegein
Bureauonderzoek	G. Laclé
Veldonderzoek	L.M.C. Jansen of Lorkeers L.M.C. Jansen of Lorkeers G. Laclé
Inhoudelijke controle	T. Nales (Senior KNA Prospector)
Onderzoeksmelding	5888964001
Bevoegde overheid	Gemeente Dongen
Adviseur bevoegde overheid	Monumentenhuis Brabant
Status	Nog te beoordelen
Beheer documentatie	Transect, Nieuwegein
Voorblad	Foto van het plangebied ten tijde van het veldonderzoek (24-02-2026)

Autorisatie		
Naam	Datum	Paraaf
Drs. T. Nales (Senior KNA Prospector)	09-04-2026	

ISSN: 2211-7067

© Transect, Nieuwegein

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

Transect aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Samenvatting

In opdracht van Van Dun Advies heeft Transect b.v. in februari en maart 2026 een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd in een plangebied aan de Fazantenweg (ong.) in Dongen (gemeente Dongen). Het archeologisch vooronderzoek bestaat uit een Archeologisch Bureauonderzoek (BO) en een Inventariserend veldonderzoek (IVO) in de vorm van een verkennend booronderzoek. De vraagstelling van deze onderzoeken richt zich op het specificeren en toetsen van de archeologische verwachting en het bepalen van in hoeverre de voorgenomen ingrepen in het kader van de planvorming effect hebben op eventuele archeologische resten in het plangebied.

Het bureau- en veldonderzoek tonen aan dat het plangebied op een terrasafzettingsvlakte ligt, grotendeels zonder dekzand en reliëf. Bewoning vond historisch plaats op hogere delen, waardoor de kans op archeologische resten uit het Laat-Paleolithicum tot het Midden Neolithicum klein is. Door veenbedekking vanaf het Laat Neolithicum en ontginning in de Late Middeleeuwen is het gebied vochtig en de bodem sterk verstoord, wat bewoning onwaarschijnlijk maakt. Sporen van landgebruik kunnen aanwezig zijn, maar door veenwinning is de kans op intacte archeologische resten zeer gering.

Advies

Het plan betreft de realisatie van een nieuw bedrijfsterrein binnen het plangebied. Uit het archeologisch vooronderzoek blijkt dat er sprake is van een lage archeologische verwachting, wat voornamelijk te wijten is aan de sterke verstoring van de ondergrond en de beperkte geschiktheid van het gebied voor bewoning in het verleden. Op basis hiervan adviseert Transect om geen aanvullend archeologisch onderzoek uit te voeren in het plangebied. Mocht er desondanks toch sprake zijn van archeologische vondsten tijdens de werkzaamheden, dan geldt er een wettelijke meldingsplicht volgens de Erfgoedwet 2016, artikel 5.10 en 5.11, waarbij deze vondsten bij de bevoegde overheid (gemeente Dongen) gemeld dienen te worden.

Bovenstaand advies is richtinggevend. Op basis van de resultaten van het onderzoek en dit advies zal de gemeente Dongen, als bevoegde overheid, een besluit nemen over de verdere omgang met eventuele aanwezige archeologische waarden binnen het plangebied.

Inhoud

1. Aanleiding	1
2. Aard en doel van het archeologisch vooronderzoek	2
3. Afbakening van het plan- en onderzoeksgebied	3
4. Planvorming en consequenties toekomstig gebruik	5
5. Beleidskader	9
6. Landschap, geomorfologie en bodem	10
7. Beschrijving bekende archeologische kenmerken	12
8. Historische situatie, huidig gebruik en bodemverstoringen	16
9. Gespecificeerde archeologische verwachting	21
10. Resultaten veldonderzoek	23
11. Beantwoording onderzoeksvragen	25
12. Conclusie en Advies	26
13. Geraadpleegde bronnen	27
Bijlage 1: Archeologische periode-indeling voor Nederland	29
Bijlage 2: Plantekening	30
Bijlage 3: Archeologische beleidskaart van de gemeente Dongen	31
Bijlage 4: Geomorfologie	33
Bijlage 5: Hoogtekaart	34
Bijlage 6: Bodemkaart	36
Bijlage 7: Archeologische informatie	37
Bijlage 8: Boorpuntenkaart	38
Bijlage 9: Foto's van boringen	39
Bijlage 10: Boorbeschrijvingen	42

1. Aanleiding

In opdracht van Van Dun Advies heeft Transect b.v.¹ in februari en maart 2026 een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd in een plangebied aan de Fazantenweg (ong.) in Dongen (gemeente Dongen). De aanleiding voor dit onderzoek is de aanvraag van een TAM-omgevingsplan met als doel nieuwe bedrijfsgebouwen te realiseren in het plangebied.

Voor het plangebied geldt in het tijdelijk omgevingsplan 'Bestemmingsplan – TAM-omgevingsplan Procureurweg 24/26 en Fazantenweg ong. 'Hoofdstuk 22e' – Gemeente Dongen (2025)' een Waarde – Archeologie 1. Dit betekent dat bij bodemwerkzaamheden die groter zijn dan 100 m² en dieper reiken dan 50 cm onder het maaiveld een archeologisch onderzoek verplicht is. Gezien de toekomstige ingrepen binnen een gebied van 1,5 hectare gaan plaatsvinden, is een archeologisch vooronderzoek nodig.

¹ Transect b.v. voldoet aan de eisen zoals gesteld in de kwaliteitsnorm 'BRL SIKB 4000', versie 4.2, en is gecertificeerd door middel van een procescertificaat. Transect b.v. is certificaathouder van de volgende protocollen: 'KNA Protocol 4001 Programma van Eisen', 'KNA Protocol 4002 Bureauonderzoek', 'Protocol 4003 Inventariserend Veldonderzoek, variant Overig', 'Protocol 4003 Inventariserend Veldonderzoek, variant Proefsleuven' en 'Protocol 4004 Opgraven', en staat geregistreerd bij de RCE en de SIKB.

2. Aard en doel van het archeologisch vooronderzoek

Het archeologisch vooronderzoek bestaat uit een gecombineerd onderzoek, te weten een Archeologisch Bureauonderzoek (BO) en een Inventariserend Veldonderzoek (IVO), verkennende fase.

Het doel van het archeologisch bureauonderzoek is het specificeren van de archeologische verwachting, dat wil zeggen het aan de hand van beschikbare en nieuwe informatie over de archeologie, cultuurhistorie, geomorfologie, bodemkunde en grondgebruik, bepalen van de kans dat binnen het plangebied archeologische resten kunnen voorkomen. Hiervoor is onder andere het centraal Archeologisch Informatiesysteem (Archis) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) geraadpleegd, waarin de Archeologische Monumentenkaart (AMK) is opgenomen. Aanvullende (cultuur)historische informatie is verkregen uit historische kaarten. Om inzicht te krijgen in de opbouw en ontwikkeling van het landschap zijn onder andere de bodemkaart en beschikbare geologische en geomorfologische kaarten geraadpleegd.

Het doel van het inventariserend veldonderzoek is het toetsen en waar mogelijk bijstellen van de gespecificeerde archeologische verwachting, door het verzamelen van informatie over de feitelijke bodemopbouw, bodemreliëf en bodemintactheid in het plangebied. Hiermee ontstaat inzicht in de landschapsvormende processen en landschappelijke eenheden uit het verleden. Op basis hiervan kan een oordeel worden gegeven over waar, wanneer en in hoeverre het gebied in het verleden geschikt was voor de mens. Het inventariserend veldonderzoek is uitgevoerd in de vorm van een booronderzoek (IVO-O). De toegepaste methodiek in het veld wordt beschreven bij de beschrijving van de veldresultaten (Hoofdstuk 10).

Het onderzoek probeert hiermee aan de hand van feitelijke informatie antwoord te geven op de volgende vragen:

- Hoe heeft het plangebied oorspronkelijk in het natuurlijk landschap gelegen?
- Zijn er binnen de bodemopbouw archeologisch relevante bodemniveaus te onderscheiden en hoe diep liggen deze?
- In hoeverre zijn de archeologisch relevante bodemniveaus nog intact (verstoring, erosie, afdekkend substraat)?
- Wat is de archeologische verwachting van het plangebied en in hoeverre is deze te differentiëren in laag, middelhoog en hoog?

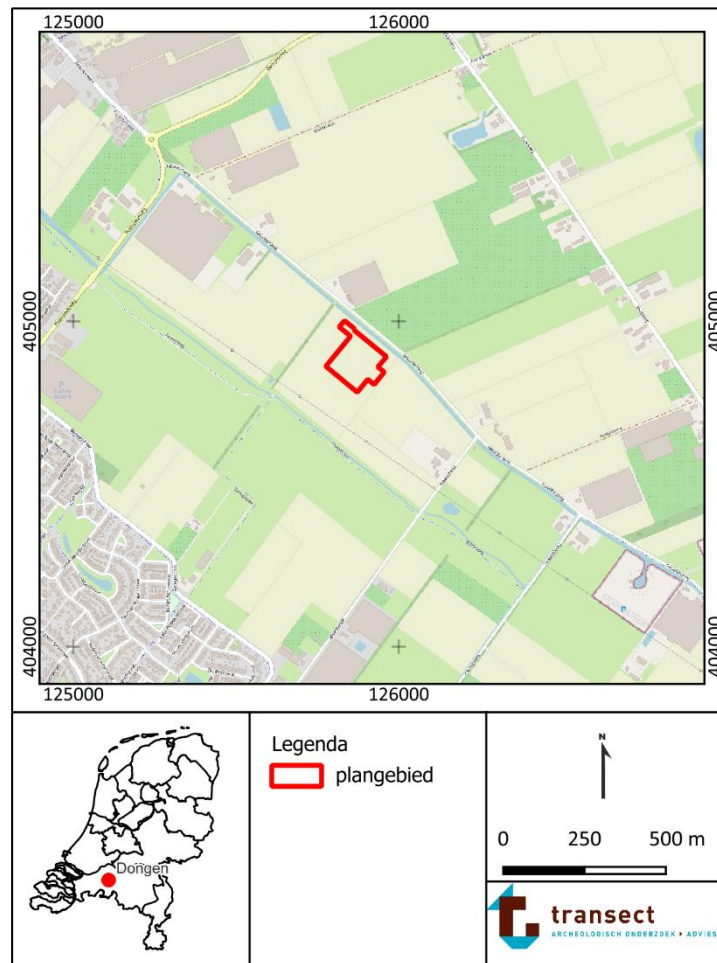
Het resultaat van het archeologisch vooronderzoek is dit rapport met een conclusie over het risico dat eventueel aanwezige archeologische waarden in het plangebied worden verstoord als gevolg van de voorgenomen plannen. Op basis van dit rapport neemt de bevoegde overheid een beslissing in het kader van de vergunningverlening of planprocedure. Het rapport bevat waar mogelijk gegevens over de – verwachte – aan- of afwezigheid, aard, omvang, ouderdom, gaafheid, conservering en (relatieve) kwaliteit van archeologische waarden. Het bureauonderzoek is uitgevoerd volgens protocol 4002 van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, versie 4.2 (KNA 4.2). Het inventariserend veldonderzoek is uitgevoerd volgens protocol 4003 van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie versie 4.2 (KNA 4.2).

3. Afbakening van het plan- en onderzoeksgebied

Gemeente	Dongen
Plaats	Dongen
Toponiem	Fazantenweg (ong.)
Kaartblad	44G
Centrumcoördinaat	125.877 / 404.891

Bij het archeologisch bureauonderzoek is onderscheid gemaakt in het plangebied en het onderzoeksgebied. Het plangebied is het gebied waarin de geplande bodemingrepen zullen plaatsvinden. Het onderzoeksgebied omvat het plangebied en een deel van het direct omringende gebied en wordt bij het onderzoek betrokken om tot een beter inzicht te komen in de archeologische, (cultuur)historische en bodemkundige situatie in het plangebied. Het onderzoeksgebied beslaat in dit geval een straal van circa 500 meter rond het plangebied.

Het plangebied ligt aan de Fazantenweg (ong.) in Dongen (zie figuur 1). Kadastraal gezien omvat het plangebied een gedeelte van de percelen DGN01 Sectie M nummers 645 en 658, en beslaat ongeveer 1,5 hectare.

Figuur 1: Ligging van het plangebied (met rode lijnen aangegeven, bron: www.pdok.nl).

4. Planvorming en consequenties toekomstig gebruik

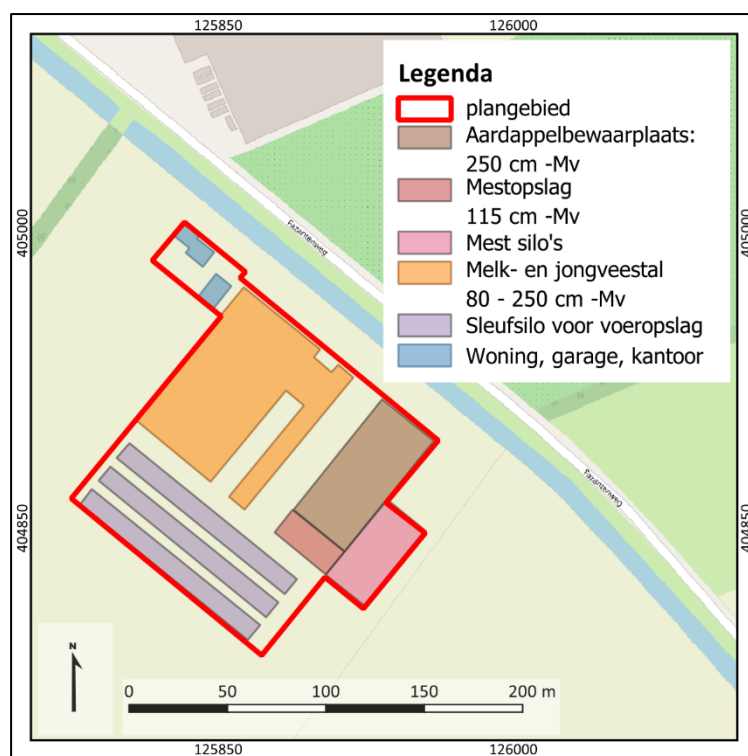
Kader	Aanvraag TAM-omgevingsplan
Oppervlakte plangebied	1,5 hectare
Planvorming	Nieuwbouw bedrijfsgebouwen
Omvang verstoringen	1,3 hectare bedrijfsgebouwen
Bodemversturende werkzaamheden	Graafwerkzaamheden
Diepte verstoring	Funderingsbalken- en kelders: 0,8 – 2,5 m -Mv

Het voornemen is om nieuwe bedrijfsgebouwen in het plangebied te realiseren:

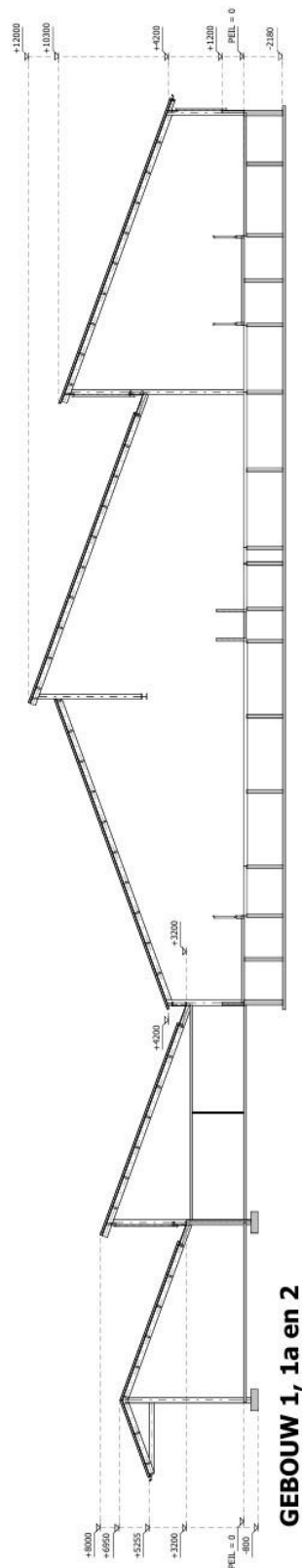
- In het zuiden van het plangebied komen nieuwe sleufsilos voor de voeropslag te staan, met een totale oppervlakte van 3300 m².
- In het noordwestelijk hoek komen een woning met garage en een kantoor te staan; samen 330 m².
- In het noordwesten wordt een melkveestall met tanklokaal en stro-hok en een jongveestall met loods gerealiseerd. De bouwoppervlakte hiervan betreft 5300 m².
- Tot slot wordt een aardappelbewaarpplaats met mestopslag in het noordoosten van het gebied gezet, totaal 2850 m² met bijbehorende mestsilos (samen 1150 m²).

Een overzicht van de toekomstige situatie is opgenomen in bijlage 2. Figuur 2 geeft inzicht in de omvang en diepte van de geplande werkzaamheden. De aardappelbewaarpplaats en mestopslag worden onderkelderd tot een diepte tussen 115 en 250 cm -Mv. Daarnaast wordt de melk- en jongveestallen met bijbehorende gebouwen grotendeels onderkelderd tot 218 cm -Mv, met daartussen funderingsbalken tot 80 cm -Mv (zie figuren 3 en 4).

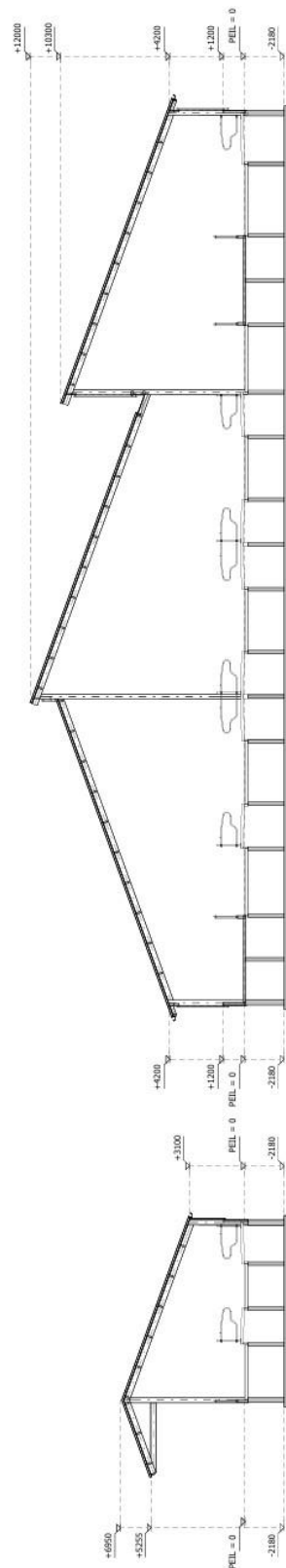
Er zijn geen effecten op het grondwaterpeil voorzien.

Figuur 2: Locatie, omvang en diepte van de toekomstige nieuwbouw in het plangebied aan de Fazantenweg (ong.).

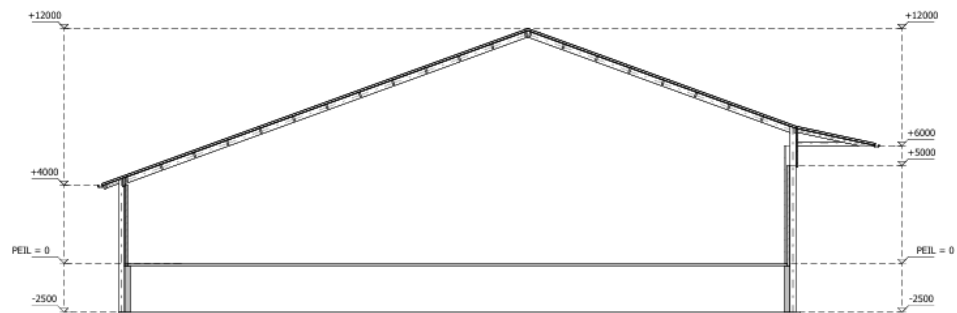

GEBOUW 1, 1a en 2

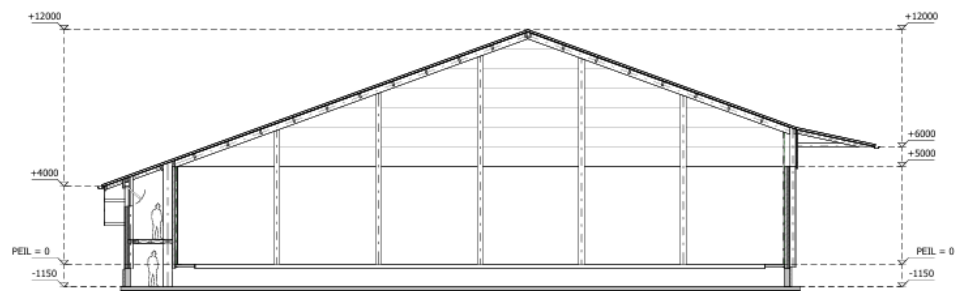

GEBOUW 1 en 1a

Figuur 3: Funderingsdiepte van de toekomstige melkvee- en jongveestallen.

GEBOUW 3 AARDAPPELBEWAARPLAATS

GEBOUW 3 MESTOPSLAG

Figuur 4: Funderingsdiepte van de toekomstige aardappelbewaarplaats en mestopslag.

5. Beleidskader

Onderzoekskader	Aanvraag TAM-omgevingsplan
Beleidskader	Bestemmingsplan – TAM-omgevingsplan Procureurweg 24/26 en Fazantenweg ong. ‘Hoofdstuk 22e’ – Gemeente Dongen (2025)
Onderzoeksgrens	Groter dan 100 m ² en dieper dan 50 cm –Mv

In 1992 ondertekende Nederland het Europees Verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed, ook wel bekend als het Verdrag van Malta (of Valletta), vernoemd naar de locatie van ondertekening. Na ratificatie in 1998 werd het verdrag in 2007 via de Wet op de Archeologische Monumentenzorg (Wamz) omgezet in nationale wetgeving. Deze wijzigingswet bracht aanpassingen in onder meer de Monumentenwet 1988, de Wet Milieubeheer, de Ontgrondingenwet en de Woningwet. Hierdoor zijn overheden verplicht bij bodemingrepen rekening te houden met het behoud van archeologisch erfgoed.

Sinds juli 2016 regelt de Erfgoedwet het beheer en behoud van het Nederlandse erfgoed en vervangt daarmee de Monumentenwet 1988. Besluitvorming rondom het fysieke leefmilieu, dat onderdeel is van het erfgoedbeheer, is vanaf 1 januari 2024 opgenomen in de Omgevingswet. Deze wet stelt dat gemeenten bij het vaststellen van het omgevingsplan rekening moeten houden met het belang van cultureel erfgoed, waaronder bekende en/of verwachte archeologische vindplaatsen. Dit is vastgelegd in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) artikel 5.130, lid 1. Gemeenten kunnen binnen het Omgevingsplan lokale regels vaststellen om archeologische monumenten in de bodem te beschermen of, indien noodzakelijk, vakkundig te laten opgraven (lid 3, 4 en 5). Ook kunnen eisen worden gesteld aan het archeologisch onderzoek, zowel qua thema als vorm. Gemeenten hebben tot eind 2031 om een definitief Omgevingsplan vast te stellen; tot die tijd geldt een Tijdelijk Omgevingsplan.

Volgens het tijdelijk omgevingsplan ‘Bestemmingsplan – TAM-omgevingsplan Procureurweg 24/26 en Fazantenweg ong. ‘Hoofdstuk 22e’ – Gemeente Dongen (2025)’ de Waarde – Archeologie 1 (bron: omgevingswet.overheid.nl). Op de gemeentelijke beleidskaart blijkt dat het grootste gedeelte van het plangebied een middelhoge archeologische verwachting heeft. Alleen het uiterst zuidelijk rand heeft een lage archeologische verwachting (gemeente Dongen; zie bijlage 3). Dit betekent dat bij bodemingrepen groter dan 100 m² en dieper dan 50 cm onder het maaiveld een verplicht archeologisch (voor)onderzoek moet worden uitgevoerd. Gezien de omvang en diepte van de geplande werkzaamheden is voor de aanvraag van een TAM-omgevingsplan een archeologisch (voor)onderzoek vereist (zie hoofdstuk 4).

De aanvrager dient ten behoeve van de vergunning een rapport bij de gemeente in te dienen, waarin naar het oordeel van Burgemeester en Wethouders de archeologische waarde van het plangebied voldoende is vastgesteld. Op basis van de resultaten uit het (voor)onderzoek kunnen nadere regels aan de ontwikkeling worden verbonden ter bescherming van belangrijke archeologische waarden. Dit kan bijvoorbeeld door technische aanpassingen of een beschermende opgraving. Indien nodig kan het vooronderzoek worden uitgebreid met karterend en waarderend onderzoek, zodat met behulp van de KNA-systematiek een waardestelling kan worden opgesteld.

6. Landschap, geomorfologie en bodem

Archeoregio	Brabants zandgebied
Geomorfologie	Terrasafzettingsvlakte (kaartcode M41)
Maaiveld	3,0 tot 3,2 m +NAP
Bodem	Laarpodzolgronden (kaartcode cHn21)
Grondwater	GWT-IV en VI

Landschapsgenese

Het plangebied bevindt zich binnen het Brabants zandgebied (Berendsen, 2005), waar nabij het maaiveld afzettingen van de Formatie van Sterksel voorkomen (De Mulder et al., 2003). Deze sedimenten zijn afgezet door de Rijn en Maas in het Vroeg- en Midden-Pleistoceen en bestaan uit middelgrof tot grof zand met een grijsbruine tint en veel roodbonte deeltjes (Berendsen, 2005). Soms komt er ook klei voor met een duidelijke gelaagde structuur, wat wijst op restgeulafzettingen. Door veranderende zeespiegelstanden tijdens het Pleistoceen zijn rivierterrassen gevormd binnen deze afzettingen (Stouthamer et al., 2015).

In het Laat-Pleistoceen, vooral tijdens het Weichselien (circa 116.000–11.700 jaar geleden), is het landschap rondom Dongen gevormd onder periglaciale omstandigheden. Het gebied lag buiten het landijs, maar kende een koud, droog klimaat met open toendra's en poolwoestijnen. Door het ontbreken van een dichte vegetatie kon de wind vrij spel krijgen en werd fijn zand vanuit droge rivierbeddingen en lokale zandafzettingen verplaatst en opnieuw afgezet. Hierdoor ontstond een dekzanddek, en op sommige plekken dekzandruggen en -koppen die enkele meters boven het maaiveld uitstaken. Deze windafzettingen worden gerekend tot de Formatie van Bortel en vormen de geologische basis van het huidige landschap rond Dongen (geologie.vannederland.nl).

Het reliëf bestaat uit een licht golvend dekzandlandschap met relatief hoge, goed ontwaterde zandruggen en lagergelegen, vochtige laagten. De hogere gebieden waren gunstig voor bewoning en bodemvorming, terwijl de laagten periodiek nat waren. Dit pleistocene reliëf is tot vandaag de dag bepalend voor de geomorfologische ondergrond van het plangebied en de omgeving.

Met de start van het Holoceen (vanaf ongeveer 11.700 jaar geleden) trad er een duidelijke klimaatopwarming op. De temperatuur steeg, de hoeveelheid neerslag nam toe en de vegetatie breidde zich uit. Dit zorgde voor stabilisatie van het dekzandlandschap en het eindigen van grootschalige verstuingen. Op hogere zandruggen ontstonden podzolbodems door langdurige uitspoeling onder bosvegetatie, terwijl in de lagere delen organisch materiaal zich ophoopte door natte omstandigheden. In deze periode begonnen lokale beekdalen, waaronder dat van de Donge, zich te ontwikkelen en fungeerden ze als natuurlijke afwatering van het omringende zandlandschap.

In het midden en late Holoceen zorgden een verder stijgende grondwaterspiegel en verminderde afvoer in de laaggelegen delen voor langdurig natte omstandigheden. In depressies en langs slecht ontwaterde beekdalen ontstonden moerassige milieus, waar lokaal veenvorming plaatsvond. De omgeving van Dongen werd gekenmerkt door een afwisseling van droge dekzandruggen en natte laagten; de Donge en haar zijlopen bepaalden de natuurlijke afwatering van het gebied. Hoewel er in de directe nabijheid van het plangebied geen dikke veenlagen zijn gevormd, hadden deze natte omstandigheden wel een invloed op de landschappelijke variatie en bodemontwikkeling (Vos e.a., 2018).

Geologie

Uit boring B44G0675 blijkt dat de bodem op een afstand van 75 meter ten noordwesten van het plangebied vanaf het maaiveld bestaat uit dekzand van de Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden (tussen 3,1 en 2,1 meter boven NAP). Daaronder bevindt zich zand van de Formatie van Sterksel, dat zich uitstrekt van 1,0 tot 30,0 meter onder het maaiveld (+2,1 tot -26,9 meter NAP; bron: www.dinoloket.nl).

Geomorfologie

Volgens de geomorfologische kaart van Maas et al. (2019; zie bijlage 4) bevindt het plangebied in een terrasafzettingsvlakte (kaartcode M41). Op een afstand van 500 meter ten zuidwesten van het plangebied liggen dekzandwelingen (kaartcode L51; zie bijlage 4; Maas et al., 2019).

Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN)

Volgens het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) varieert de hoogte van het maaiveld in het plangebied van 3,0 tot 3,2 meter boven NAP. In noordwestelijke richting daalt het terrein naar de lager gelegen terrasafzettingsvlakte, waar de hoogte kan afnemen tot 2,0 meter boven NAP. Richting het zuidwesten en oosten stijgt het terrein juist naar dekzandwelingen, waarvan de top een hoogte van 5,2 meter boven NAP bereikt (bron: AHN5; www.ahn.nl; zie bijlage 5).

Bodem en grondwatertrap

Op basis van de bodemkaart zijn in het plangebied laarpodzolgronden aanwezig (kaartcode cHn21; zie bijlage 6; Alterra, 2019). Deze gronden bevinden zich in de overgangszone van hoge zandgronden naar lagere, nattere gebieden, en komen vaker voor in lagere zandgebieden. Laarpodzolgronden hebben een 30 tot 50 centimeter dik mestdek en kenmerken zich als dunnere oude bouwlanden (De Bakker, 1966).

Ter plaatse van de laarpodzolgronden in het plangebied is sprake van twee grondwatertrappen: in het noordwesten is het VI en in het zuidoosten IV.

- Grondwatertrap IV: de gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG) bevindt zich beneden 40 cm onder het maaiveld, en de gemiddeld laagste grondwaterstand (GLG) ligt tussen 80 – 120 cm onder het maaiveld.
- Grondwatertrap VI: de gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG) kan tussen 40 – 80 cm onder het maaiveld voorkomen, en de gemiddeld laagste grondwaterstand (GLG) beneden 120 cm onder het maaiveld.

Op basis hiervan blijkt dat in het plangebied sprake is van wisseling in het grondwaterstand, wat niet gunstig is voor de conservering van organische resten, zoals bot- of plantenresten. Organische resten degraderen namelijk als gevolg van oxidatie. Anorganische resten worden daarentegen wel goed bewaard verwacht, gezien dergelijke resten niet beïnvloed zijn door oxidatie. Beneden 120 cm onder het maaiveld kunnen theoretisch gezien wel sprake zijn van organische resten.

7. Beschrijving bekende archeologische kenmerken

Wettelijk beschermd monument	Nee
AMK terrein	Nee
Verwachting gemeentelijke kaart	Middelhoog en laag
Archeologische waarden en/of informatie	Nee

Wettelijk beschermde status

Het plangebied heeft volgens het centraal archeologisch informatiesysteem (Archis) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) geen archeologisch wettelijk beschermde status.

Archeologische Monumentenkaart (AMK)

Het plangebied is niet opgenomen op de Archeologische MonumentenKaart (AMK; zie bijlage 7).

Archeologische verwachting

Volgens de gemeentelijke beleidskaart heeft het plangebied een middelhoge archeologische verwachting, met uitzondering van het uiterste zuidwesten, waar een lage archeologische verwachting geldt. Deze inschatting is gebaseerd op de ligging van het plangebied op een terrasafzettingenvlakte, die bedekt is met een dun pakket dekzand en later met veen. Sinds de Late Middeleeuwen is het veen in dit gebied ontgonnen, waarbij bewoning plaatsvond langs de (achter)kades (Koopmanschap et al., 2010).

Bekende archeologische waarden

In het plangebied zijn voor zover bekend in het verleden geen archeologische waarnemingen gedaan en heeft in het verleden niet eerder onderzoek plaatsgevonden. In de omgeving van het plangebied is wel informatie bekend (bijlage 7). Omdat er binnen een straal van 500 meter geen veldonderzoeken zijn uitgevoerd, is voor dit bureauonderzoek een straal van 1000 meter gebruikt. In tabel 1 is een overzicht gegeven van de verschillende onderzoeken in de omgeving van het plangebied, in tabel 2 zijn de verschillende vondstmeldingen weergegeven.

Op basis van de beschikbare onderzoeken en vondstmeldingen rondom het plangebied kunnen enkele algemene archeologische kenmerken worden benoemd. Uit booronderzoeken blijkt dat de bodemopbouw in de omgeving vaak rommelig en verstoord is, met humusrijk zand en plaatselijk moerige zandpakketten. In sommige gebieden is het dekzand volledig gereduceerd, met hier en daar dunne veenrestanten, wat wijst op veenwinning en permanente vochtige omstandigheden. De bodemvorming is daardoor vaak beperkt of zelfs afwezig, wat de archeologische verwachtingswaarde in delen van het plangebied verlaagt.

Bij proefsleuvenonderzoeken zijn sporen zoals kuilen en paalkuilen aangetroffen, die vermoedelijk uit de Nieuwe Tijd dateren en waarschijnlijk samenhangen met bewoningsactiviteiten. Echter, het ontbreken van vondsten in deze sporen maakt een precieze datering lastig. Daarnaast zijn er niet-archeologische vondsten gedaan, zoals een zilveren stuiverstuk uit Deventer van 1683, gevonden met een metaaldetector. Dit soort vondsten bevestigt dat er sporen van menselijke activiteit uit de Nieuwe Tijd aanwezig zijn, maar dat de archeologische vindplaatsen in de omgeving over het algemeen weinig tastbare vondsten of artefacten opleveren en dat de bodem door menselijke ingrepen vaak is verstoord.

Tabel 1: Overzicht van de archeologische onderzoeken rondom het plangebied (<1000 m).

Zaak-ID	Toponiem	Afstand-windrichting	Type onderzoek	Bevindingen	Bron
5083806100	Berlagestraat 1	650 m ten zuidwesten	Booronderzoek	In 2021 is een booronderzoek uitgevoerd aan de Berlagestraat 1. De bodem bestaat uit een rommelig humusrijk zandpakket van 30 tot 60 cm dik. Hieronder is plaatselijk een vergraven moerig zandpakket aangetroffen. Deze moerigheid is veroorzaakt door de aanwezigheid van brokken sterk veraard veen. It zand ligt op een C-horizont bestaande uit witgrijs, niet-geoxideerd zand. Tussen dit zand en de toplaag is een menglaag aangetroffen van brokken zand. Op basis hiervan blijkt dat de grootste gedeelte van de oorspronkelijke bodemopbouw is verdwenen, waardoor een lage archeologische verwachting van toepassing is binnen het plangebied.	Exaltus (2023)
5162035100	Fazantenweg naast 12	1000 meter ten noordwesten	Booronderzoek	In 2022 is een booronderzoek uitgevoerd aan de Fazantenweg naast 12. Op basis van het veldonderzoek blijkt dat dit gebied in een dekzandgebied bevindt, waarvan is aangetoond dat het onder permanent vochtige of waterverzadigde omstandigheden heeft verkeerd. Het dekzand is volledig gereduceerd en plaatselijk is sprake van een dun veenrestant. Omdat in de top van het dekzand geen sprake is van bodemvorming, is het waarschijnlijk dat de top van het dekzand verstoord is geraakt bij de winning van het veen in het gebied.	Boelsma en Scheeringa (2022)

5476908100	Breedstraat 15	975 meter ten zuiden	Proefsleuvenonderzoek	In 2023 is een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd aan de Breedstraat 15. Tijdens het onderzoek zijn twee kuilen en twee paalkuilen aangetroffen in het dekzand. Deze sporen vormen een vindplaats. Aangezien deze sporen en de bodemlagen geen vondsten hebben opgeleverd, is de datering van de vindplaats onduidelijk. Op basis van de uiterst donkere (gevlekte) spoorvullingen dateren de sporen vermoedelijk uit de Nieuwe Tijd en betreffen waarschijnlijk bewoningssporen.	Brandsma en Sonneveld (2024)
------------	----------------	----------------------	-----------------------	---	------------------------------

Tabel 2: Overzicht van de vondstmeldingen rondom het plangebied (<500 m).

Zaak-ID	Toponiem	Afstand- windrichting	Datering	Type onderzoek	Omschrijving vondstmelding
4681455100	Fazantenweg	327 m ten noordwesten	Nieuwe Tijd Midden	niet-archeologisch: metaaldetector	2 zilveren stuiverstuk deventer 1683

8. Historische situatie, huidig gebruik en bodemverstoringen

Landschapstype ²	Brabant van het Zand
Cultuurhistorische elementen ³	Nee
Aard historisch landgebruik	Bouwland en weiland
Historische bebouwing aanwezig	Nee
Bebouwing van cultuurhistorische waarde	Nee

Historische achtergronden van het cultuurlandschap en -situatie

Dongen is ontstaan langs de Donge, een historisch bekende waterloop. De wortels van het dorp reiken tot de Late Middeleeuwen. Aan het einde van de 13^e en het begin van de 14^e eeuw begon men het veengebied rond Dongen te ontginnen. Hierbij vormden de Lage en de Hoge Ham het startpunt van de ontginning. Vanuit deze basis werden in noordoostelijke richting parallelle sloten aangelegd, wat resulteerde in lange, smalle kavels die kenmerkend zijn voor veenontginning. Volgens de turfdatabank behoort het plangebied tot een ontginningsgebied bestaande uit 12 'Hoeven', daterend uit 1330 (bron: provincieantwerpen.be). De turf uit 'De 12 Hoeven' werd vervoerd via de Klein Dongense Vaart. Langs deze vaart ontstond uiteindelijk het langgerekte dorp Klein Dongen, dat zich aanvankelijk concentreerde langs de Klein Dongenseweg. De Fazantenweg, waar het plangebied zich bevindt, vormt een verlengde van de Klein Dongenseweg. Waarschijnlijk dienden beide wegen als achterkade voor de veenontginning van 'De 12 Hoeven', waarbij de perceelgrenzen mogelijk nog uit de eerste ontginningsfase stammen (Bont, 1993).

Op de oudste beschikbare kaart, het Kadastrale Minuutplan uit 1811-1832 (zie figuur 5), blijkt dat het plangebied en de directe omgeving destijds geen bebouwing kenden. Volgens de oorspronkelijke aanwijzende tafels werd het gebied gebruikt als weiland en bouwland. In het noordelijke deel van het plangebied is vanaf het einde van de 19^e eeuw een waterloop zichtbaar, die parallel aan de Fazantenweg ligt. Deze waterloop maakt onderdeel uit van de lokale waterhuishouding en ecologische structuur van Dongen. Tot op heden is het plangebied agrarisch gebruikt en onbebouwd gebleven (zie figuren 6-12; bron: www.topotijdreis.nl).

Militair Erfgoed

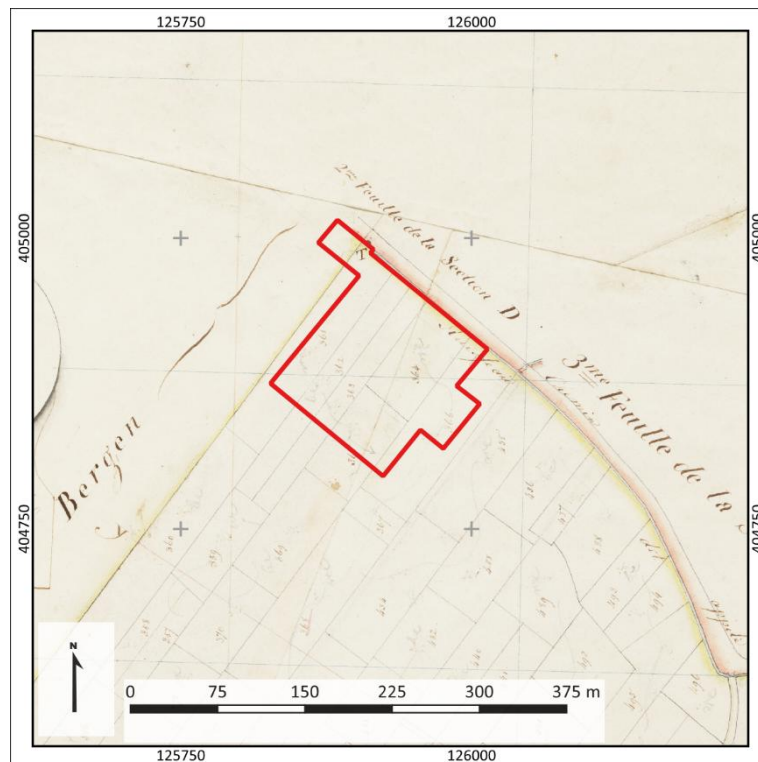
Volgens de Indicatieve Kaart Militair Erfgoed (IKME) is het plangebied niet als aandachtsgebied voor militair erfgoed aangeduid. Voor het plangebied zijn er geen luchtfoto's uit de Tweede Wereldoorlog beschikbaar. Daarnaast geven andere militaire erfgoedbronnen geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van militaire objecten of sporen van oorlogshandelingen binnen het plangebied (bronnen: www.ikme.nl, www.vergeltungswaffen.nl, www.bunkerinfo.nl, www.tracesofwar.com, www.explosievenopsparing.nl, www.bhic.nl, library.wur.nl).

Huidig gebruik en bodemverstoringen

Op het moment van dit onderzoek bestaat het plangebied uit een weiland (zie figuur 12). Het is tevens sinds het begin van de 19^e eeuw niet bebouwd geweest. Volgens het KLIC-register zijn er geen kabels of leidingen aanwezig binnen het plangebied. Het is niet ontgrond (Noord-Brabant, 2005). In 2025 is er een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd. Hierbij is vastgesteld dat de bodem tot aan de maximale geboorde diepte van 2,5 m -Mv uit zand bestaat. Er zijn geen afwijkingen waargenomen die duiden op bodemverontreiniging (Rennen, 2025).

² Cultuurhistorische Waardenkaart Noord-Brabant (CHW, 2010; herziening 2016)

³ Cultuurhistorische Waardenkaart Noord-Brabant (CHW, 2010; herziening 2016)

Figuur 5: Het plangebied (rood omlijnd) op het Kadastrale Minuutplan uit 1811-1832 (bron: beeldbank.cultureelerfgoed.nl).

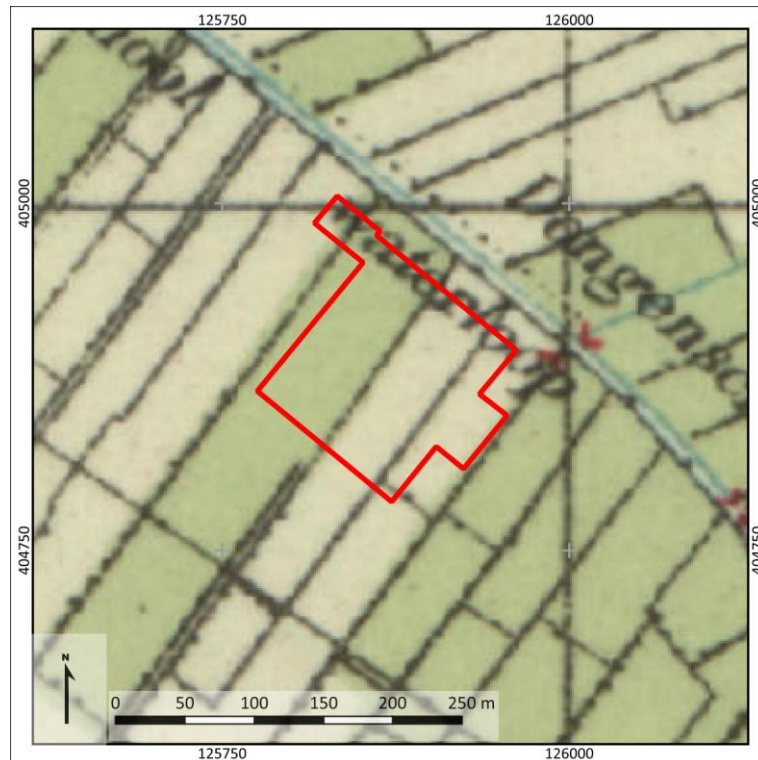
Figuur 6: Uitsnede van een topografische kaart uit 1880 (bron: www.topotijdreis.nl). Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.

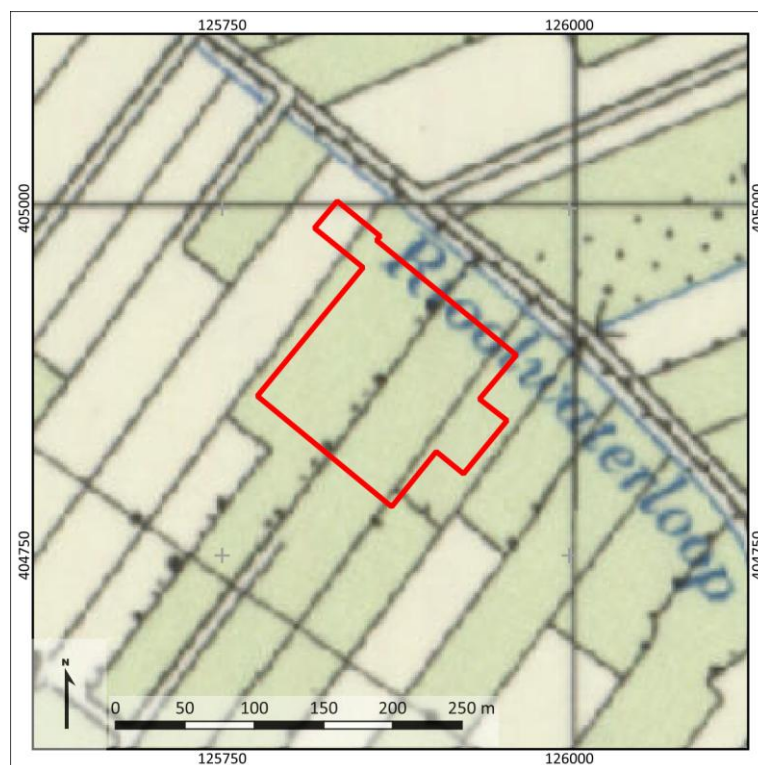
Figuur 7: Uitsnede van een topografische kaart uit 1900 (bron: www.topotijdreis.nl). Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.

Figuur 8: Uitsnede van een topografische kaart uit 1925 (bron: www.topotijdreis.nl). Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.

Figuur 9: Uitsnede van een topografische kaart uit 1955 (bron: www.topotijdreis.nl). Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.

Figuur 10: Uitsnede van een topografische kaart uit 1975 (bron: www.topotijdreis.nl). Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.

Figuur 11: Uitsnede van een topografische kaart uit 1995 (bron: topotijdreis.nl). Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.

Figuur 12: Uitsnede van een luchtfoto uit 2025. Het plangebied is met rode lijnen weergegeven (bron: pdok.nl).

9. Gespecificeerde archeologische verwachting

Uit het bureauonderzoek blijkt dat het plangebied is gelegen op een terrasafzettingsvlakte, bedekt door een laag dekzand. In de vroege prehistorie vonden mensen vooral bewoning op de overgang van lage naar hogere delen, zoals flanken van dekzandruggen, terraswelingen en aan de rand van beekdalen. Omdat dit plangebied in een relatief vlak terrasgebied ligt en het reliëf pas op zo'n 500 meter ten zuidwesten en oosten overgaat in dekzandwelingen, is de kans op het aantreffen van archeologische resten uit het Laat-Paleolithicum tot en met het Midden Neolithicum klein. Vanaf het Laat Neolithicum raakte het gebied bedekt met veen, waardoor het nat werd en minder geschikt voor bewoning. Daarom is de archeologische verwachting voor resten uit de periode Laat Neolithicum tot Vroege Middeleeuwen laag. Vanaf de Late Middeleeuwen is dit veengebied ontgonnen door het aanleggen van lange ontginningskades. Langs deze kades ontstonden bewoningslinten, zoals het dorp Klein Dongen aan de Klein Dongenseweg. Het plangebied ligt langs de Fazantenweg, een verlenging van de Klein Dongenseweg, en fungeerde waarschijnlijk als achterkade bij de veenontginning. Door het ontbreken van bebouwing en de ligging aan een achterkade is de kans op bewoningsresten gering, aangezien bewoning meestal aan de kopse kant van kavels plaatsvindt. Wel kunnen er sporen van landgebruik uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd aanwezig zijn, vooral gerelateerd aan de veenontginning. Het is echter onzeker of deze sporen waardevol zijn en of de bodem voldoende intact is gebleven om eventuele resten te bewaren. Uit onderzoeken in de omgeving blijkt namelijk dat door veenwinning nauwelijks intacte archeologische resten te verwachten zijn.

Stratigrafische positie

Archeologische resten bevinden zich in principe in de top van het dekzand, waarschijnlijk op een diepte rond 50 cm -Mv.

Complextypen

In het plangebied verwacht men archeologische sporen uit de Late Middeleeuwen en de Nieuwe Tijd, voornamelijk in de vorm van landgebruikssporen. Deze sporen bestaan uit niet te dateren grondsporen en worden juist gekenmerkt door het ontbreken van vondstmateriaal. Uit onderzoek in de directe omgeving blijkt dat deze vindplaatsen weinig vondsten opleveren, wat mogelijk samenhangt met het vondstarme karakter van het gebied.

De mogelijke aanwezigheid van oudere archeologische resten is afhankelijk van de mate waarin de bodem intact is gebleven. In dit gebied dient men er rekening mee te houden dat de ontginning van het veen mogelijk heeft geleid tot verstoring van de bovenste laag van het dekzand.

De gespecificeerde archeologische verwachting is nader weergegeven in onderstaande tabel 3.

Prospectiekenmerken, zoekstrategie en advies

Het plangebied ligt van oorsprong in een dekzandgebied dat later is bedekt door veen. In de Late Middeleeuwen is dit veen ontgonnen, waardoor het plangebied vervolgens langs een achterkade kwam te liggen. Het is onzeker of deze kade als bewoningslint heeft gefunctioneerd, mede gezien de ligging van de kavels op het lint en het ontbreken van bebouwing op historische kaarten. Indien er archeologische resten aanwezig zijn, worden deze in de top van het dekzand verwacht. De verwachting is echter dat deze resten verstoord zijn, gezien de resultaten van onderzoeken in de directe omgeving. Dit kan worden getoetst door het uitvoeren van een verkennend booronderzoek. Daarom luidt het advies uit het bureauonderzoek om een booronderzoek uit te voeren. De methodiek hiervoor wordt toegelicht in Hoofdstuk 10.

Tabel 3: Gespecificeerde archeologische verwachtingstabel.

Archeologische verwachting			Reden	
1	Datering	Laag	Laat-Paleolithicum-Midden Neolithicum	Omdat het plangebied niet op de overgangszones bevindt, die aantrekkelijk zijn geweest voor bewoning gedurende deze periode.
		Laag	Laat Neolithicum-Vroege Middeleeuwen	Omdat het plangebied gedurende deze periode in een nat veengebied bevindt, die niet gunstig is geweest voor bewoning.
		Laag	Late Middeleeuwen-Nieuwe tijd	Vanaf de Late Middeleeuwen bevindt het plangebied zich langs een achterkade die is aangelegd voor de veenontginning. Het is niet erg waarschijnlijk dat hier bewoning heeft plaatsgevonden; wel kunnen er sporen van landgebruik en veenwinning worden aangetroffen.
2	Complexiteit	Nederzettingen, huisplaatsen, sporen van landgebruik		
3	Omvang	500-2000 m² (omvang huisplaats, algemeen)		
4	Diepteligging	Indien aanwezig; top van het dekzand		
5	Gaafheid en conservering	-/+	Binnen het plangebied is sprake van wisselende grondwaterstanden, die als gevolg heeft dat organische resten niet bewaard blijven. Anorganische resten worden wel verwacht. Daarnaast is het mogelijk dat de top van het dekzand verstoord is geraakt als gevolg van de veenontginning.	
6	Locatie	Op dit moment het hele plangebied.		
7	Uiterlijke kenmerken (artefacten en type indicatoren)	Vindplaatsen kenmerken zich naar verwachting door vondsten, grondsporen of cultuurlagen.		
8	Mogelijke verstoringen	Behalve het feit dat het veenontginning voor mogelijk bodemverstoring had kunnen zorgen in de top van het dekzand, zijn er geen verstoringen bekend in het plangebied.		

10. Resultaten veldonderzoek

Onderzoeksmethodiek

Het doel van het booronderzoek was het toetsen van de gedetailleerde archeologische verwachting voor het plangebied, zoals geformuleerd in hoofdstuk 9. Hiervoor is een verkennend booronderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek is volgens het Plan van Aanpak (Lac  , 2026) uitgevoerd. De boringen zijn ingezet om de landschappelijke ligging, de bodemopbouw en de mate van intactheid te bepalen. In totaal zijn er negen boringen (1 t/m 9) uitgevoerd in het plangebied.

De boringen zijn tot een maximale diepte van 200 cm onder het maaiveld uitgevoerd, minimaal tot in de top van het dekzand of pleistoceen zand. Het boorwerk is handmatig verricht met een Edelmanboor met een diameter van 7 centimeter. Van elke boring zijn foto's gemaakt en de boringen zijn beschreven volgens de NEN5104 en de Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode (ASB; SIKB, 2008). De betreffende foto's en beschrijvingen zijn terug te vinden in bijlage 9 en 10. Na het beschrijven is het opgeboorde sediment verkruid en zorgvuldig onderzocht op archeologische indicatoren.

De boringen zijn gelijkmatig in het plangebied uitgezet. De precieze locaties van de boringen zijn weergegeven in bijlage 8. De coördinaten van de boorpunten zijn met een meetlint bepaald op basis van de bestaande topografie, terwijl de hoogteligging is afgeleid van het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN; bron: www.ahn.nl).

Veldwaarnemingen

Het plangebied werd tijdens het veldonderzoek gebruikt als weiland. Het terrein is egaal en er zijn geen opvallende hoogteverschillen waar te nemen. In figuur 13 zijn foto's te zien van het gebied zoals dat eruitzag tijdens het onderzoek.

Figuur 13: Foto's van het plangebied ten tijde van het veldonderzoek (24-02-2026).

Bodemopbouw en lithologie

De ondergrond van het plangebied bestaat uit terrasafzettingen: zwak siltig, matig grof en matig grindhoudend grijsbruin tot grijs zand met enkele ijzervlekken. Deze lagen zijn gevonden op dieptes tussen 25 en 60 cm onder het maaiveld (2,9 tot 2,6 m +NAP). Het verwachte dekzand is alleen aangetroffen in het uiterste zuiden van het gebied, bij boring 7 en 9. Dit dekzand bestaat uit zwak siltig, lichtgeel matig fijn zand met enkele ijzervlekken; de bovenkant hiervan ligt op 30 cm onder maaiveld (2,9 tot 2,8 m +NAP). In de bovenste laag van zowel het dekzand als de terrasafzettingen zijn geen bodemvormingssporen gevonden, maar ze hebben wel een onregelmatig en gevlekt uiterlijk. Dit duidt erop dat de bovenste laag van het zand is verstoord. Er zijn geen resten van veen of veenbrokken in de zandtop aangetroffen; waarschijnlijk is het veen verdwenen door verlaging van de grondwaterstand in het gebied. Direct boven het dekzand of de terrasafzettingen bevindt zich een zwak siltige, zwak tot matig humeuze donkerbruine matig fijne zandlaag met plantenresten, die wordt geïnterpreteerd als een bouwlanddek van 25 tot 55 centimeter dik.

Archeologische indicatoren

Tijdens het veldwerk zijn de opgeboorde grondmonsters onderzocht op archeologische indicatoren. Deze zijn niet aangetroffen.

Interpretatie

Uit het veldonderzoek blijkt dat de eerder vastgestelde lage archeologische verwachting voor het plangebied wordt bevestigd. Het gebied is van oudsher vochtig geweest en door ontginningen en het graven ten behoeve van veenwinning is de bovenlaag van het pleistocene zand verstoord. Bovendien is het dekzand vrijwel overal afwezig, waardoor het terrein geen reliëf biedt dat in het verleden aantrekkelijk zou zijn geweest voor bewoning. Ook zijn er geen tekenen van bodemvorming gevonden in de bovenste laag van de terrasafzettingen. Door het ontbreken van dekzand in het grootste deel van het plangebied, de abrupte overgang tussen de lagen en het volledig ontbreken van bodemvorming, wordt aangenomen dat eventuele archeologische resten zijn verdwenen. De kans op het aantreffen van een intacte vindplaats is daarom zeer gering.

11. Beantwoording onderzoeksvragen

1. Hoe heeft het plangebied oorspronkelijk in het natuurlijk landschap gelegen?

Het natuurlijk landschap in het plangebied bestaat uit terrasafzettingen. De top hiervan bevindt zich tussen 25 en 60 cm -Mv (2,9 tot 2,6 m +NAP). Het verwachte dekzand is grotendeels verdwenen in het plangebied, behalve het zuidelijk gedeelte. Ter plaatse hiervan ligt de top van het dekzand op 30 cm -Mv (2,9 tot 2,8 m +NAP). De bovengrond bestaat uit een bouwlanddek van 25 tot 55 centimeter dik.

2. Zijn er binnen de bodemopbouw archeologisch relevante niveaus te onderscheiden en hoe diep liggen deze?

Binnen het plangebied zijn geen aanwijzingen voor archeologisch relevante niveaus. Het dekzand is grotendeels verdwenen en waar het aanwezig is, is er geen sprake van sporen van bodenvorming in de top hiervan. Daarnaast zijn geen sporen van bodenvorming in de terrasafzettingen waargenomen.

3. In hoeverre zijn de archeologisch relevante niveaus nog intact (verstoring, erosie, afdekkend substraat)?

Het ontbreken van het dekzand in combinatie met weinig hoogteverschillen in de terrasafzettingen wijst dat dit gebied laag en waarschijnlijk geëgaliseerd is, waardoor de top van de bodemopbouw verstoord is geraakt.

4. Wat is de archeologische verwachting van het plangebied en in hoeverre is deze te differentiëren in laag, middelhoog en hoog?

Op basis van de resultaten van het veldonderzoek is vastgesteld dat in het plangebied sprake is van een lage archeologische verwachting op de aanwezigheid van archeologische resten uit de periode Laat-Paleolithicum-Nieuwe tijd.

12. Conclusie en Advies

Conclusie

- Uit het bureauonderzoek blijkt dat het plangebied is gelegen op een terrasafzettingenvlak, bedekt door een laag dekzand. In de vroege prehistorie vonden mensen vooral bewoning op de overgang van lage naar hogere delen, zoals flanken van dekzandruggen, terraswellingen en aan de rand van beekdalen. Omdat dit plangebied in een relatief vlak terrasgebied ligt en het reliëf pas op zo'n 500 meter ten zuidwesten en oosten overgaat in dekzandwellingen, is de kans op het aantreffen van archeologische resten uit het Laat-Paleolithicum tot en met het Midden Neolithicum klein. Vanaf het Laat Neolithicum raakte het gebied bedekt met veen, waardoor het nat werd en minder geschikt voor bewoning. Daarom is de archeologische verwachting voor resten uit de periode Laat Neolithicum tot Vroege Middeleeuwen laag. Vanaf de Late Middeleeuwen is dit veengebied ontgonnen door het aanleggen van lange ontginningskades. Langs deze kades ontstonden bewoningslinten, zoals het dorp Klein Dongen aan de Klein Dongenseweg. Het plangebied ligt langs de Fazantenweg, een verlenging van de Klein Dongenseweg, en fungeerde waarschijnlijk als achterkade bij de veenontginning. Door het ontbreken van bebouwing en de ligging aan een achterkade is de kans op bewoningsresten gering, aangezien bewoning meestal aan de kopse kant van kavels plaatsvindt. Wel kunnen er sporen van landgebruik uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd aanwezig zijn, vooral gerelateerd aan de veenontginning. Het is echter onzeker of deze sporen waardevol zijn en of de bodem voldoende intact is gebleven om eventuele resten te bewaren. Uit onderzoeken in de omgeving blijkt namelijk dat door veenwinning nauwelijks intacte archeologische resten te verwachten zijn.
- Uit het veldonderzoek blijkt dat de eerder vastgestelde lage archeologische verwachting voor het plangebied wordt bevestigd. Het gebied is van oudsher vochtig geweest en door ontginningen en het graven ten behoeve van veenwinning is de bovenlaag van het pleistocene zand verstoord. Bovendien is het dekzand vrijwel overal afwezig, waardoor het terrein geen reliëf biedt dat in het verleden aantrekkelijk zou zijn geweest voor bewoning. Ook zijn er geen tekenen van bodemvorming gevonden in de bovenste laag van de terrasafzettingen. Door het ontbreken van dekzand in het grootste deel van het plangebied, de abrupte overgang tussen de lagen en het volledig ontbreken van bodemvorming, wordt aangenomen dat eventuele archeologische resten zijn verdwenen. De kans op het aantreffen van een intacte vindplaats is daarom zeer gering.

Advies

Het plan betreft de realisatie van een nieuw bedrijfsterrein binnen het plangebied. Uit het archeologisch vooronderzoek blijkt dat er sprake is van een lage archeologische verwachting, wat voornamelijk te wijten is aan de sterke verstoring van de ondergrond en de beperkte geschiktheid van het gebied voor bewoning in het verleden. Op basis hiervan adviseert Transect om geen aanvullend archeologisch onderzoek uit te voeren in het plangebied. Mocht er desondanks toch sprake zijn van archeologische vondsten tijdens de werkzaamheden, dan geldt er een wettelijke meldingsplicht volgens de Erfgoedwet 2016, artikel 5.10 en 5.11, waarbij deze vondsten bij de bevoegde overheid (gemeente Dongen) gemeld dienen te worden.

Bovenstaand advies is richtinggevend. Op basis van de resultaten van het onderzoek en dit advies zal de gemeente Dongen, als bevoegde overheid, een besluit nemen over de verdere omgang met eventuele aanwezige archeologische waarden binnen het plangebied.

13. Geraadpleegde bronnen

Archeologische kaarten en databestanden:

- Archeologische Monumenten Kaart (AMK), Rijksdienst voor Cultureel erfgoed (RCE), Amersfoort, 2007.
- Archeologisch Informatie Systeem III (Archis3), Rijksdienst voor Cultureel erfgoed (RCE), Amersfoort, 2016.
- archis.cultureelerfgoed.nl
- www.kadastralekaart.com
- www.archieven.nl
- www.pdok.nl
- www.ahn.nl
- Bodemkaart van Nederland 1:50.000 (Stiboka)
- Geomorfologische kaart van Nederland
- www.bodemloket.nl
- bagviewer.kadaster.nl
- www.kadaster.nl
- www.dinoloket.nl
- www.brabant.nl/onderwerpen/cultuur-en-erfgoed/erfgoed/cultuurhistorische-waarden-in-brabant
- www.bhic.nl
- geoloket.provincieantwerpen.be/geoloketten/?viewer=extern&LayerTheme=12&extent=371183.1034793,6619826.820527,643298.9241744,6793491.748791,102100
- beeldbank.cultureelerfgoed.nl
- www.topotijdreis.nl
- library.wur.nl/WebQuery/geoportal/raf
- noordbrabant.omgevingsrapportage.nl
- www.ikme.nl
- www.tracesofwar.com
- www.euroradar.nl/explosieven-opsporing/ruimingskaart/
- <https://omgevingswet.overheid.nl>

Lijst met afbeeldingen

Figuur 1: Ligging van het plangebied (met rode lijnen aangegeven, bron: www.pdok.nl).	4
Figuur 2: Locatie, omvang en diepte van de toekomstige nieuwbouw in het plangebied aan de Fazantenweg (ong.).....	6
Figuur 3: Funderingsdiepte van de toekomstige melkvee- en jongveestallen.....	7
Figuur 4: Funderingsdiepte van de toekomstige aardappelbewaarplaats en mestopslag.	8
Figuur 5: Het plangebied (rood omlijnd) op het Kadastrale Minuutplan uit 1811-1832 (bron: beeldbank.cultureelerfgoed.nl).	17
Figuur 6: Uitsnede van een topografische kaart uit 1880 (bron: www.topotijdreis.nl). Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.	17
Figuur 7: Uitsnede van een topografische kaart uit 1900 (bron: www.topotijdreis.nl). Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.	18
Figuur 8: Uitsnede van een topografische kaart uit 1925 (bron: www.topotijdreis.nl). Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.	18
Figuur 9: Uitsnede van een topografische kaart uit 1955 (bron: www.topotijdreis.nl). Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.	19

Figuur 10: Uitsnede van een topografische kaart uit 1975 (bron: topotijdreis.nl). Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.	19
Figuur 11: Uitsnede van een topografische kaart uit 1995 (bron: topotijdreis.nl). Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.	20
Figuur 12: Uitsnede van een luchtfoto uit 2025. Het plangebied is met rode lijnen weergegeven (bron: pdok.nl).	20
Figuur 13: Foto's van het plangebied ten tijde van het veldonderzoek (24-02-2026).	23

Literatuur

Bakker, H. de, 1966. De subgroepen van het systeem voor bodemclassificatie voor Nederland. In: Boor en Spade.

Bakker, H. de en J. Schelling, 1989. Systeem van bodemclassificatie voor Nederland. De hogere niveaus. Wageningen.

Berendsen, H.J.A., 2005. Landschappelijk Nederland. Assen (Fysische Geografie van Nederland). Derde, geheel herziene druk.

Boelsma, J., D. Scheeringa, 2022. Dongen, Fazantenweg naast 12, gemeente Dongen (NB). Een Archeologisch Bureauonderzoek (BO) en Inventatiserend Veldonderzoek (IVO), verkennende fase. Transect-rapport 3887.

Exaltus, R., J. Orbons, 2023. Berlagestraat 1, Dongen Gemeente Dongen. Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O); Bureauonderzoek, oppervlaktekartering en karterend booronderzoek. ArcheoPro Archeologisch rapport nr. 21065.

Koopmanschap, H. & G. Sophie, 2010. Archeologische beleidskaart gemeente Dongen. Oranjewoud-rapport 2009/153.

Maas, G. J., W.M. van der Meij, S. P. J. v. Delft, A. H. Heidema., 2019. Toelichting bij de legenda Geomorfologische kaart van Nederland 1:50 000. <http://legendageomorfologie.wur.nl/>. Wageningen, Wageningen Environmental Research.

Mulder, E.F.J de., M.C. Geluk, I. Ritsema, W.E. Westerhof & T.E. Wong 2003, De ondergrond van Nederland, Groningen.

Rennen, B. C. A., 2025. Verkennend bodemonderzoek. Fazantenweg ong. te Dongen. Moerdijk bodemsanering rapport 1296.161.251.r2.

Rensink, E/ H.J.T. Weerts/ M. Kosian/ H. Feiken/B.I. Smit, 2015. Archeologische Landschappenkaart van Nederland Methodiek en kaartbeeld. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

Stouthamer, E., K.M. Cohen, W.Z. Hoek, 2015. De vorming van het Land. Utrecht (Fysische geografie van Nederland). Achtste, geheel herziene druk.

TNO, 2020. Geologische Overzichtskaart van Nederland, schaal 1:600 000.

Vos, P., M. van der Meulen, H. Weerts en J. Bazelmans, 2018, Atlas van Nederland in het Holoceen. Landschap en bewoning vanaf de laatste ijstijd tot nu, Amsterdam (Prometheus).

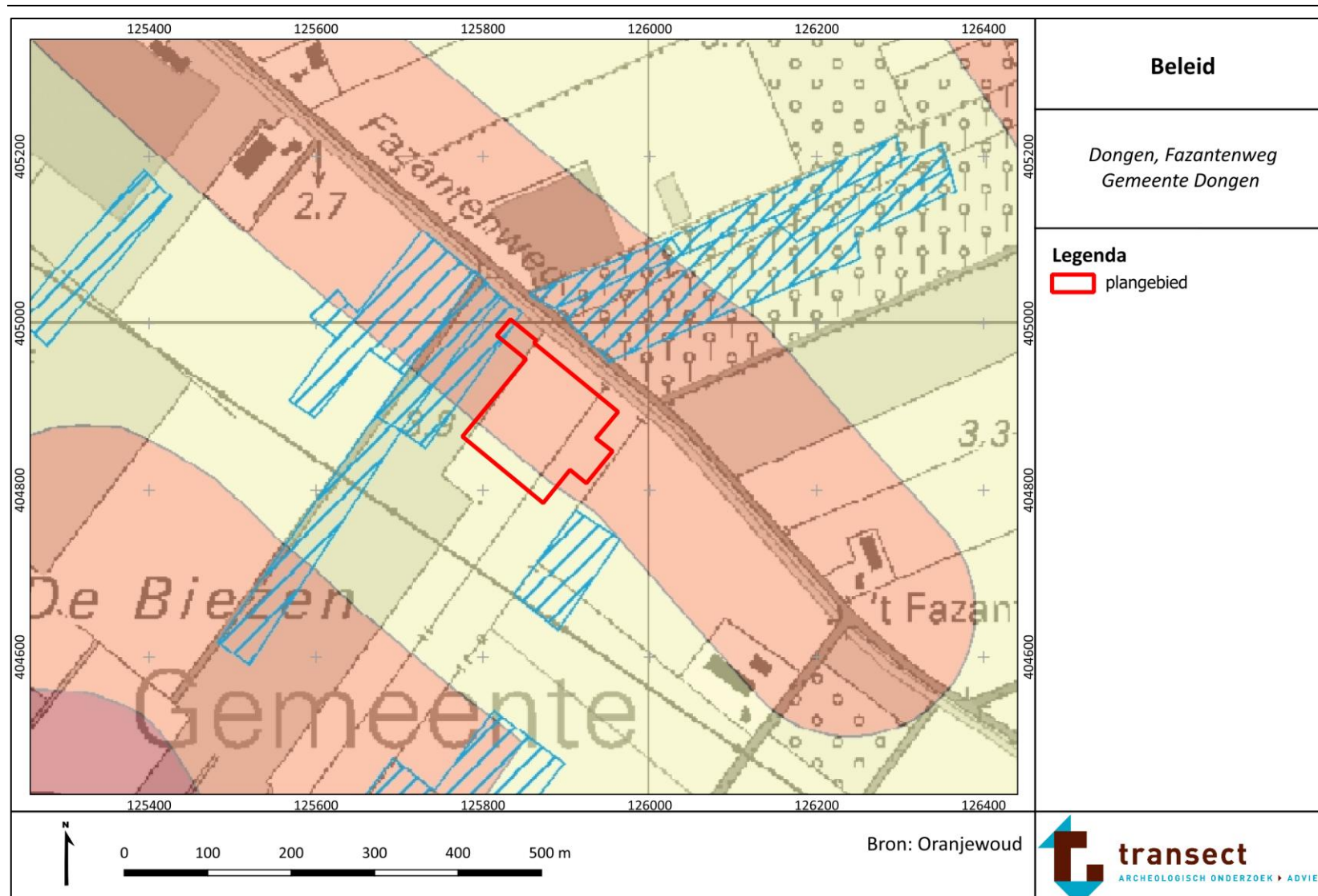
Bijlage 1: Archeologische periode-indeling voor Nederland

Periode	Deel-/subperiode	Van	Tot
Recent		1945 na Chr.	2050 na Chr.
Nieuwe Tijd	Late-Nieuwe tijd	1850 na Chr.	1945 na Chr.
	Midden-Nieuwe tijd	1650 na Chr.	1850 na Chr.
	Vroege-Nieuwe tijd	1500 na Chr.	1650 na Chr.
Middeleeuwen	Late-Middeleeuwen B	1250 na Chr.	1500 na Chr.
	Late-Middeleeuwen A	1050 na Chr.	1250 na Chr.
	Vroege-Middeleeuwen D	900 na Chr.	1050 na Chr.
	Vroege-Middeleeuwen C	725 na Chr.	900 na Chr.
	Vroege-Middeleeuwen B	525 na Chr.	725 na Chr.
	Vroege-Middeleeuwen A	450 na Chr.	525 na Chr.
Romeinse Tijd	Laat-Romeinse tijd B	350 na Chr.	450 na Chr.
	Laat-Romeinse tijd A	270 na Chr.	350 na Chr.
	Midden-Romeinse tijd B	150 na Chr.	270 na Chr.
	Midden-Romeinse tijd A	70 na Chr.	150 na Chr.
	Vroeg-Romeinse tijd B	25 na Chr.	70 na Chr.
	Vroeg-Romeinse tijd A	12 voor Chr.	25 na Chr.
IJzertijd	Late-IJzertijd	250 voor Chr.	12 voor Chr.
	Midden-IJzertijd	500 voor Chr.	250 voor Chr.
	Vroege-IJzertijd	800 voor Chr.	500 voor Chr.
Bronstijd	Late-Bronstijd	1100 voor Chr.	800 voor Chr.
	Midden-Bronstijd B	1500 voor Chr.	1100 voor Chr.
	Midden-Bronstijd A	1800 voor Chr.	1500 voor Chr.
	Vroege-Bronstijd	2000 voor Chr.	1800 voor Chr.
Neolithicum	Laat-Neolithicum B	2450 voor Chr.	2000 voor Chr.
	Laat-Neolithicum A	2850 voor Chr.	2450 voor Chr.
	Midden-Neolithicum B	3400 voor Chr.	2850 voor Chr.
	Midden-Neolithicum A	4200 voor Chr.	3400 voor Chr.
	Vroeg-Neolithicum B	4900 voor Chr.	4200 voor Chr.
	Vroeg-Neolithicum A	5300 voor Chr.	4900 voor Chr.
Mesolithicum	Laat-Mesolithicum	6450 voor Chr.	5300 voor Chr.
	Midden-Mesolithicum	7100 voor Chr.	6450 voor Chr.
	Vroeg-Mesolithicum	8800 voor Chr.	7100 voor Chr.
Paleolithicum	Laat-Paleolithicum B	18.000 BP	8.800 voor Chr.
	Laat-Paleolithicum A	35.000 BP	18.000 BP
	Midden-Paleolithicum	300.000 BP	35.000 BP
	Vroeg-Paleolithicum	-	300.000 BP

Bijlage 2: Plantekening

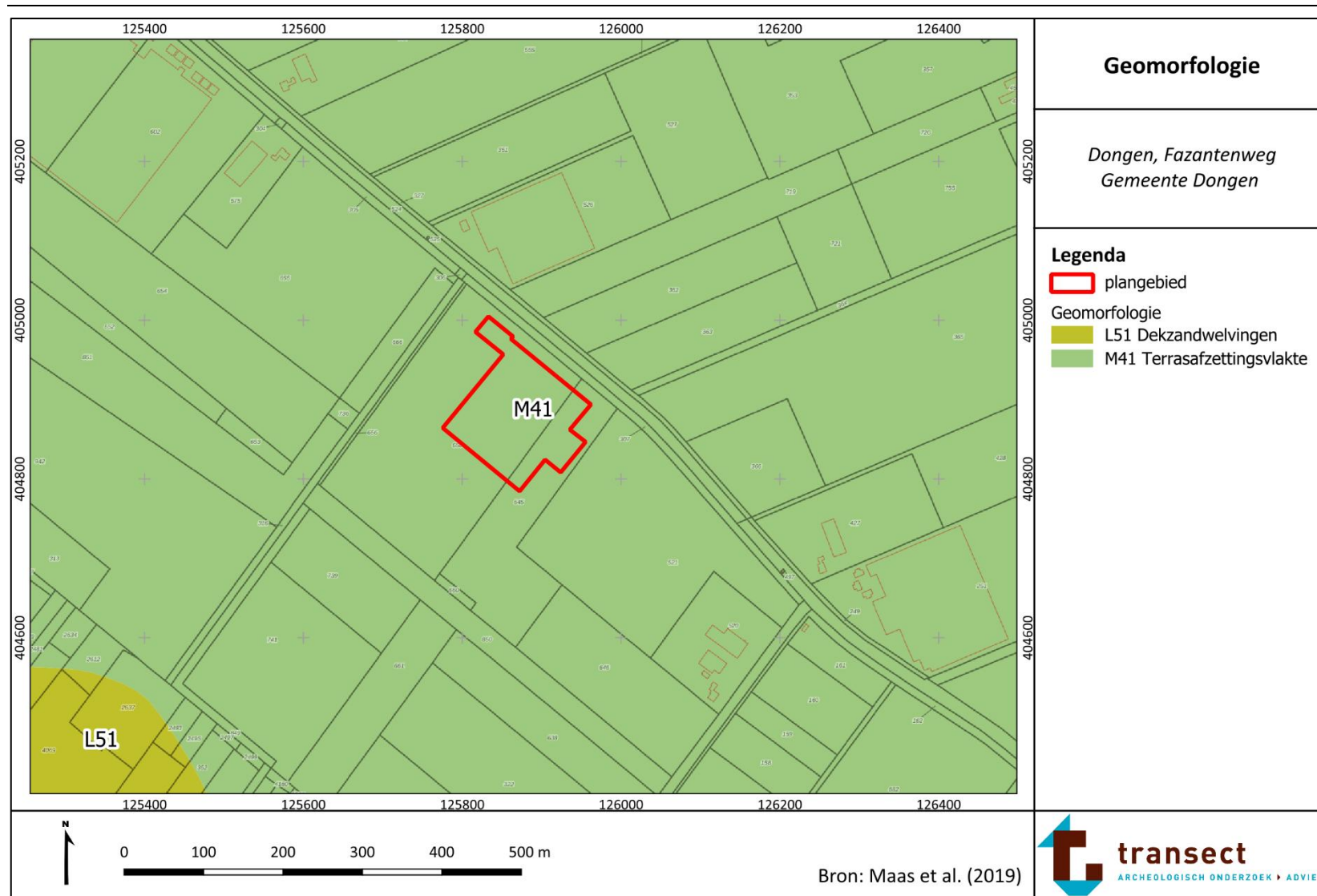

Bijlage 3: Archeologische beleidskaart van de gemeente Dongen

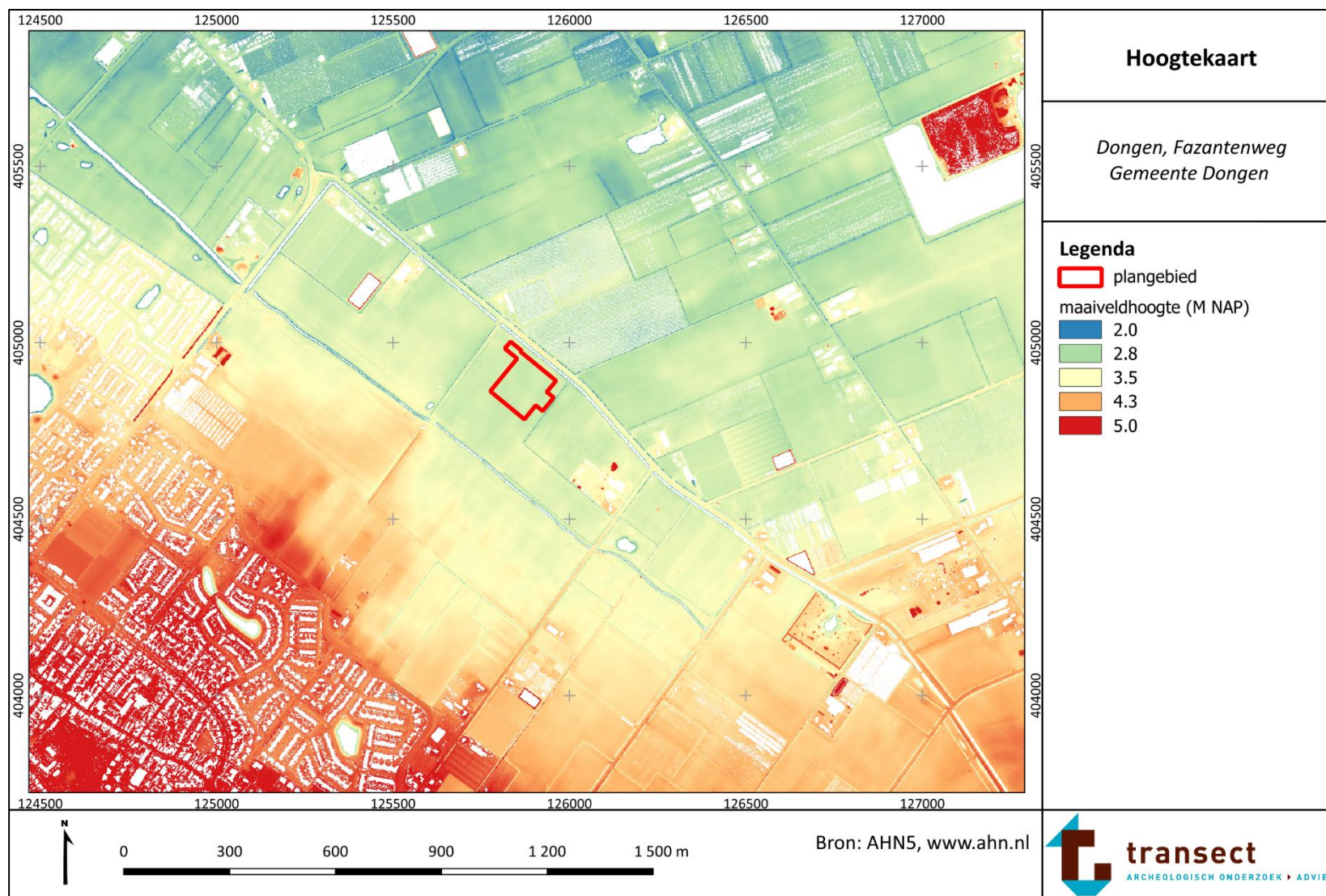

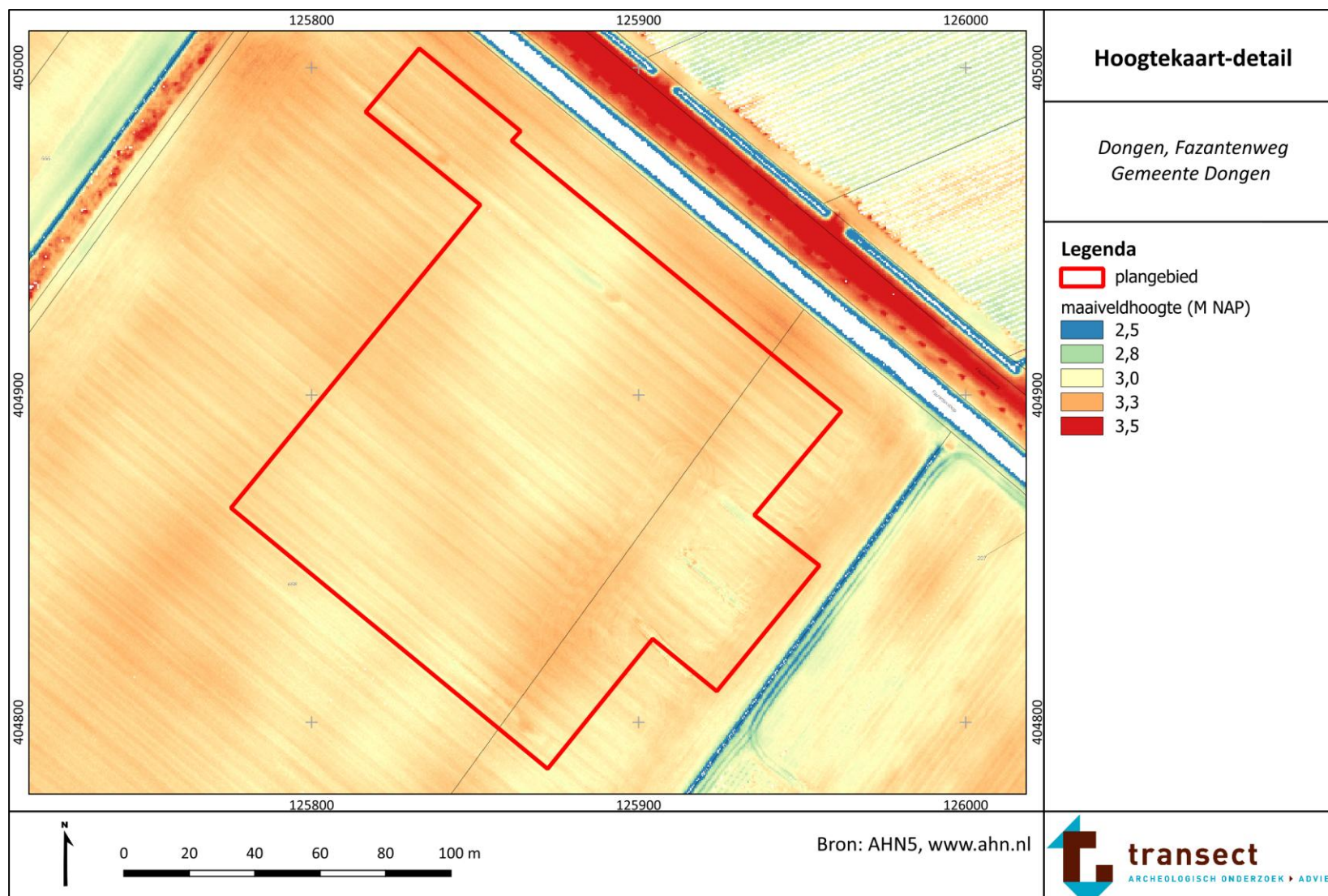
1) Archeologisch waardevolle gebieden (van Rijksweg) Terrein van hoge archeologische waarde 2) Archeologische verwachtingszones hoge verwachting middelhoge verwachting lage verwachting 3) Verstoringen verstoord door ontgravingen	Beleid
	<i>Dongen, Fazantenweg Gemeente Dongen</i>
Bron: Oranjewoud transect ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK ► ADVIES	

Bijlage 4: Geomorfologie

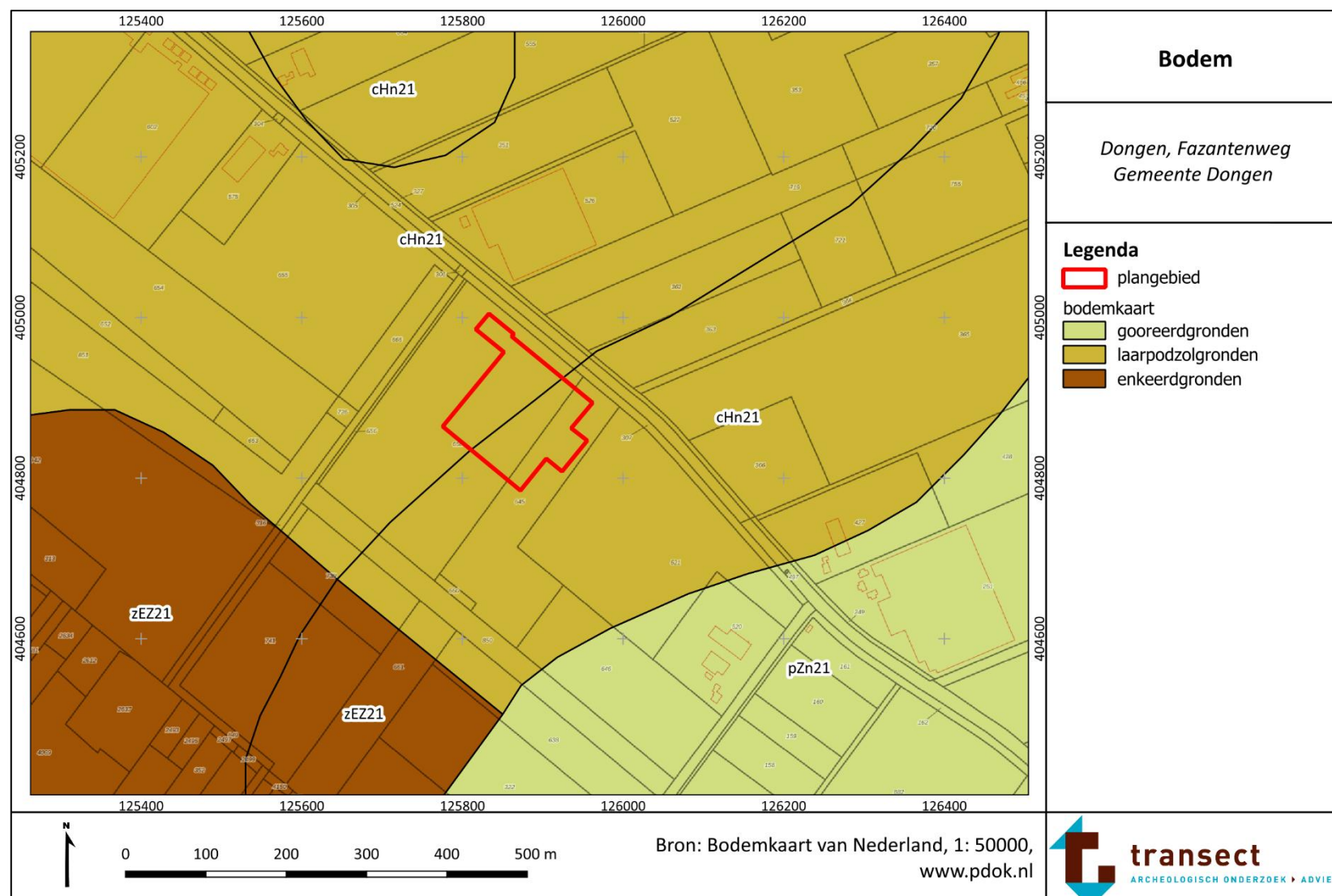

Bijlage 5: Hoogtekaart

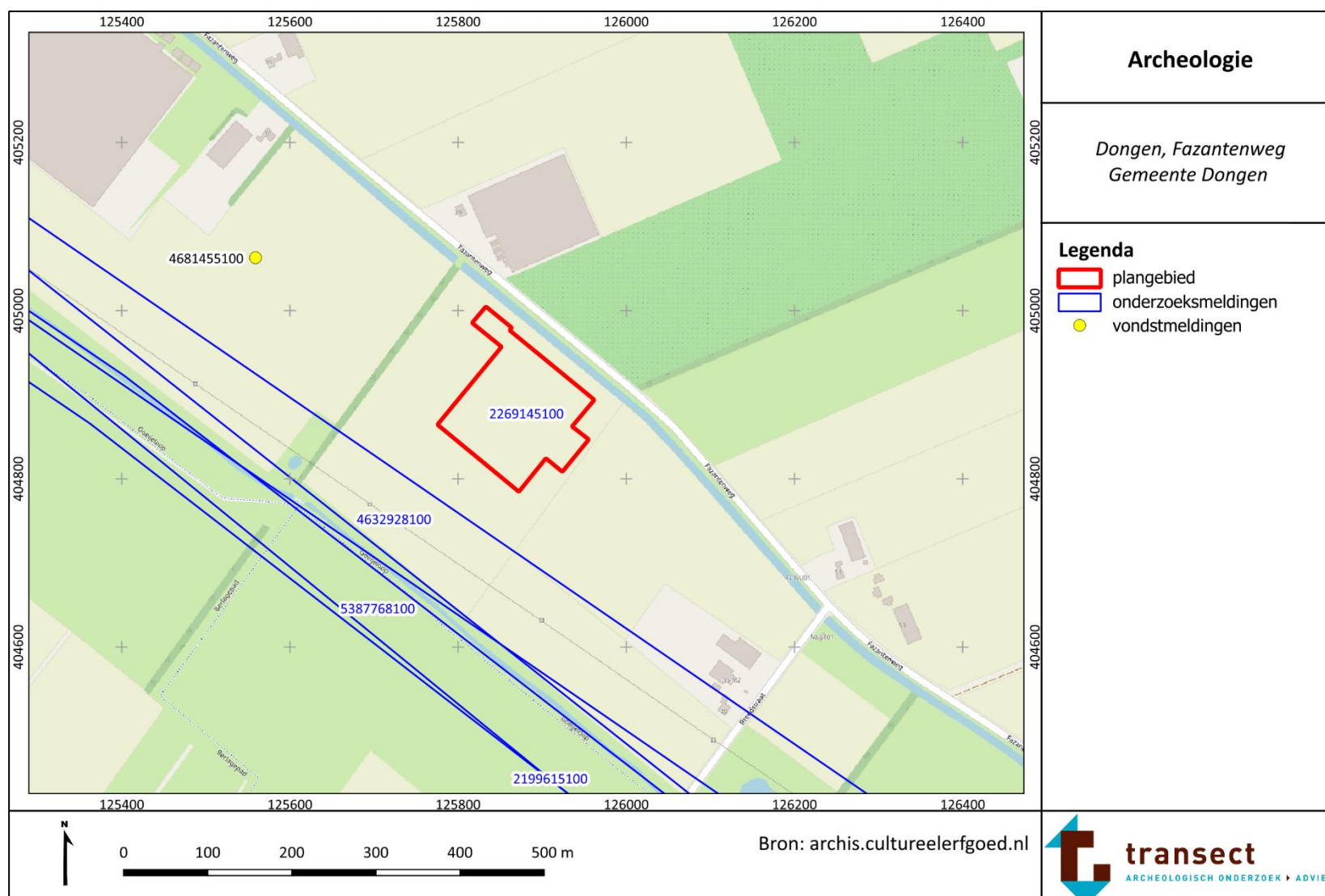

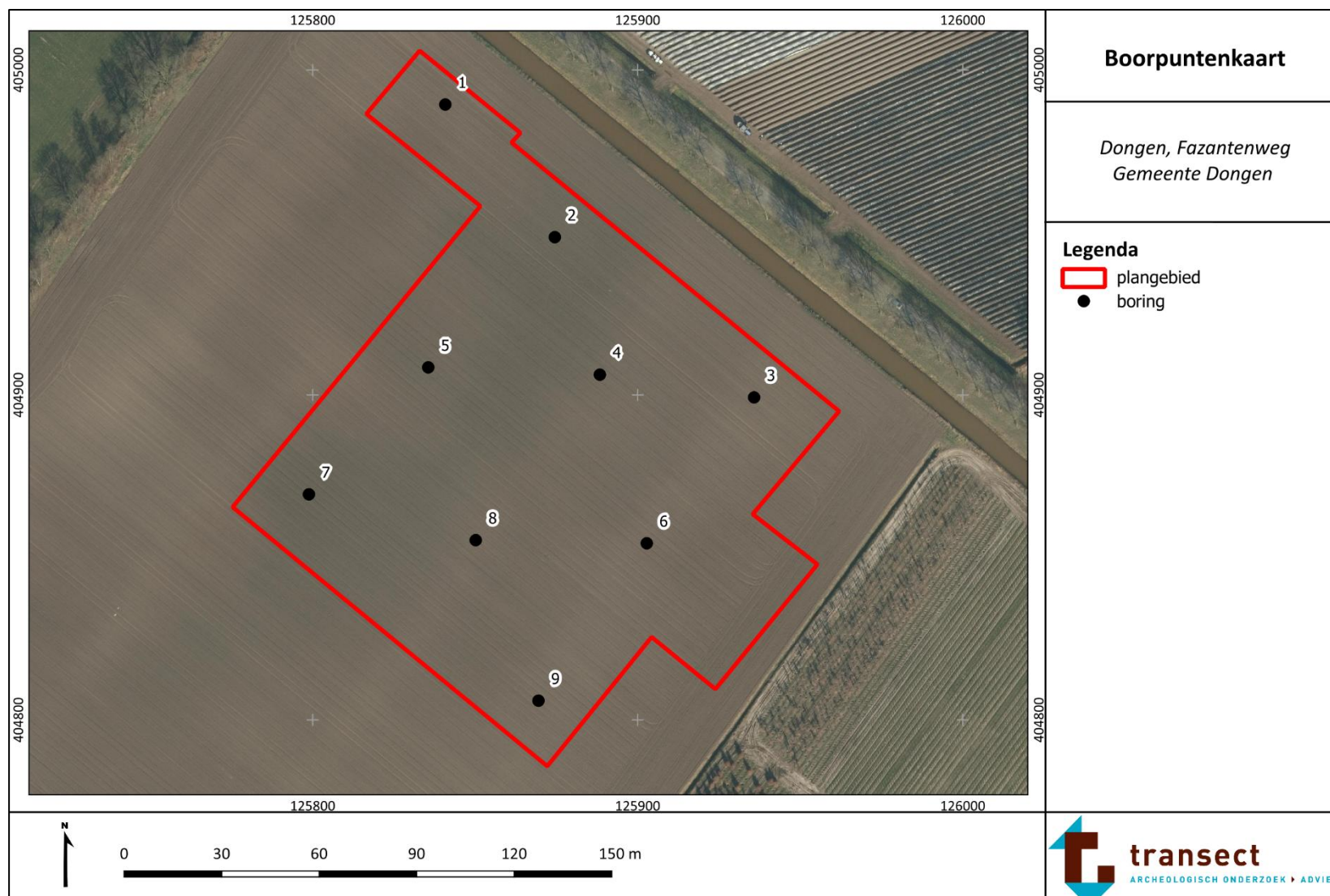
Bijlage 6: Bodemkaart

Bijlage 7: Archeologische informatie

Bijlage 8: Boorpuntenkaart

Bijlage 9: Foto's van boringen

Hieronder volgen foto's van boring 1 t/m 9.

Boring 1.

Boring 2.

Boring 3.

Boring 4.

Boring 5.

Boring 6.

Boring 7.

Boring 8.

Boring 9.

Legenda

Lithologische boorbeschrijvingen (kolommen)

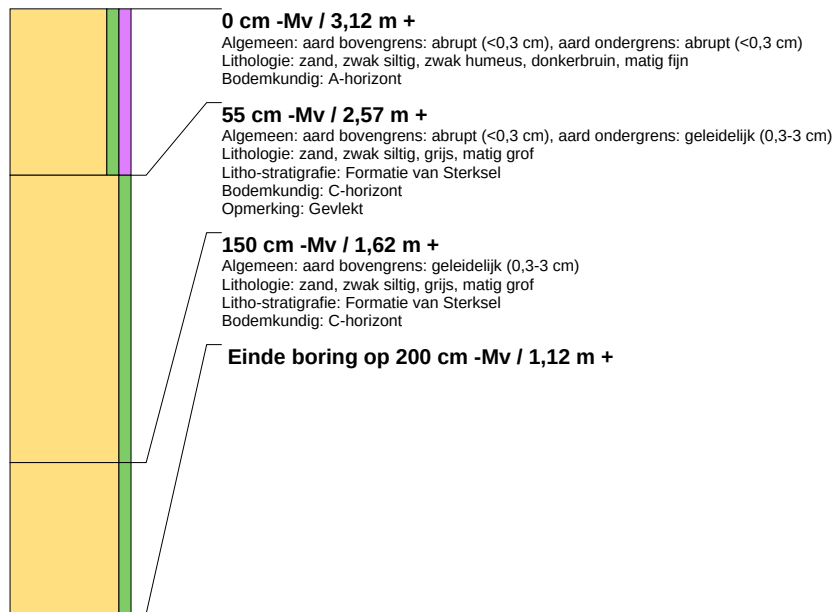
- Zand
- Klei
- Veen
- Humeus (zwak, matig, sterk)
- Bijmenging klei (zwak, matig, sterk)
- Bijmenging zand (zwak, matig, sterk)
- Bijmenging silt (zwak, matig, sterk, uiterst)
- Bijmenging grind (zwak, matig, sterk)

Sterkte van de bijmenging wordt bepaald
door de breedte van de rechterrand

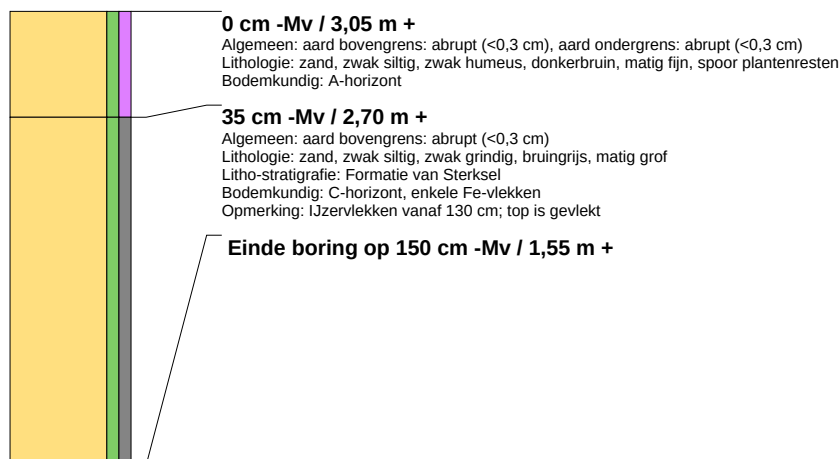
boring: 251140-1

beschrijver: G.L., datum: 26-3-2026, X: 125.841, Y: 404.989, hoogte: 3,12, boortype: Edelman-7 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, provincie: Noord-Brabant, gemeente: Dongen, plaatsnaam: Dongen, opdrachtgever: Van Dun Advies, uitvoerder: Transect

boring: 251140-2

beschrijver: G.L., datum: 26-3-2026, X: 125.874, Y: 404.949, hoogte: 3,05, boortype: Edelman-7 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, provincie: Noord-Brabant, gemeente: Dongen, plaatsnaam: Dongen, opdrachtgever: Van Dun Advies, uitvoerder: Transect

boring: 251140-3

beschrijver: G.L., datum: 26-3-2026, X: 125.936, Y: 404.899, hoogte: 3,10, boortype: Edelman-7 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, provincie: Noord-Brabant, gemeente: Dongen, plaatsnaam: Dongen, opdrachtgever: Van Dun Advies, uitvoerder: Transect

boring: 251140-4

beschrijver: W.P, datum: 26-3-2026, X: 125.888, Y: 404.906, hoogte: 3,08, boortype: Edelman-7 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, provincie: Noord-Brabant, gemeente: Dongen, plaatsnaam: Dongen, opdrachtgever: Van Dun Advies, uitvoerder: Transect

boring: 251140-5

beschrijver: W.P, datum: 26-3-2026, X: 125.836, Y: 404.908, hoogte: 3,10, boortype: Edelman-7 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, provincie: Noord-Brabant, gemeente: Dongen, plaatsnaam: Dongen, opdrachtgever: Van Dun Advies, uitvoerder: Transect

boring: 251140-6

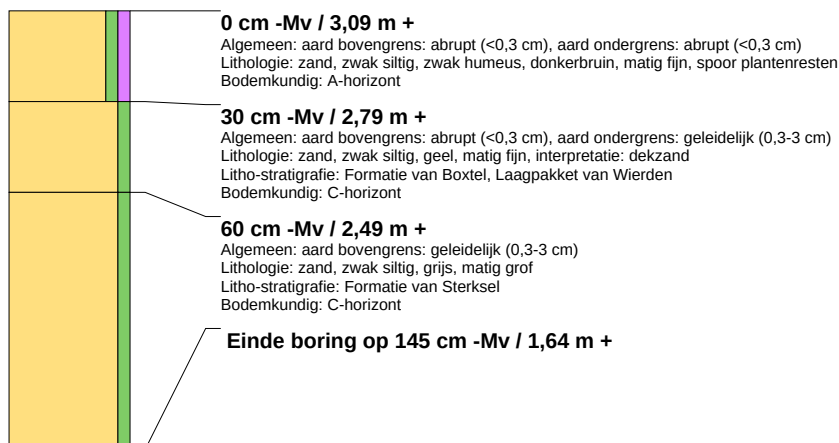
beschrijver: G.L, datum: 26-3-2026, X: 125.903, Y: 404.854, hoogte: 3,12, boortype: Edelman-7 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, provincie: Noord-Brabant, gemeente: Dongen, plaatsnaam: Dongen, opdrachtgever: Van Dun Advies, uitvoerder: Transect

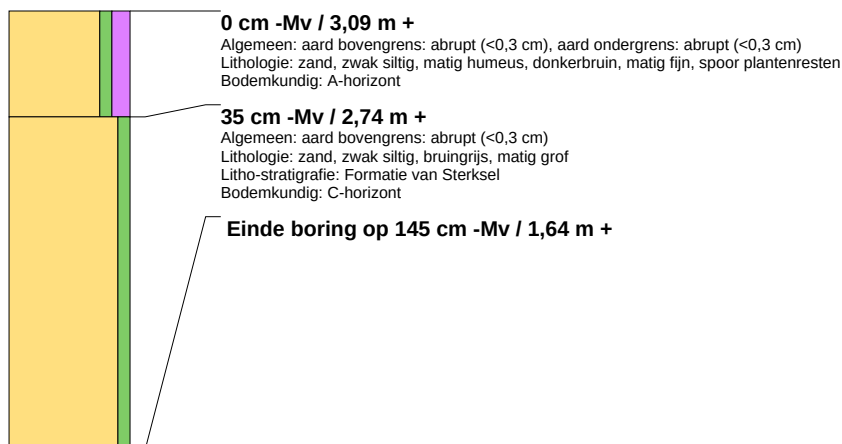
boring: 251140-7

beschrijver: W.P., datum: 26-3-2026, X: 125.799, Y: 404.869, hoogte: 3,09, boortype: Edelman-7 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, provincie: Noord-Brabant, gemeente: Dongen, plaatsnaam: Dongen, opdrachtgever: Van Dun Advies, uitvoerder: Transect

boring: 251140-8

beschrijver: G.L., datum: 26-3-2026, X: 125.850, Y: 404.855, hoogte: 3,09, boortype: Edelman-7 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, provincie: Noord-Brabant, gemeente: Dongen, plaatsnaam: Dongen, opdrachtgever: Van Dun Advies, uitvoerder: Transect

boring: 251140-9

beschrijver: G.L., datum: 26-3-2026, X: 125.869, Y: 404.806, hoogte: 3,18, boortype: Edelman-7 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, provincie: Noord-Brabant, gemeente: Dongen, plaatsnaam: Dongen, opdrachtgever: Van Dun Advies, uitvoerder: Transect

